

MŪSŲ LIETUVA

NR. 28 (1406) XXVII 1975 M. LIEPA - JULHO 10 D 1 00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIEPOS 13 - KONCERTAS

PL JAUNIMO KONGRESAS ir JAUNIMAS

Kaskart vis trumpėja tarpas tarp kongreso ruošos ir jo atidarymo datos. Visur tad matosi pastangos, jaučiasi itampa, kai kur net tam tikras nuovargis. Netruksta ir abejonių: "Tiek pastangų ir pinigų, bet ar iš to bus kokia nauda? Ar jaunimas tatau įvertina? Ir ar pasinaudos? ..."

Jau vien tik pažadinti apsnūdusią kad ir mūsų kolonijos dvasią ir jungti visas jėgas – jaunus ir suaugusius, pavienius ir organizacijas – į šį vieną veiklos tikslą – paruošti PL Jaunimo Kongresą – tai jau nemažas atsiekimas.

Vien pats Kongreso ruošos aparatas, į jį giliau pažvelgus, parodo didį, nuostabų mūsų tautos tremtyje gyvastingumą. Organizuoti kongreso vyksmą trijose, mums svetimose, valstybėse; įtraukti į kongresą penkiuose kontinentuose išsisklaidžiusius lietuvius; praves; ti kongreso ruošos darbus ir turėti aktyvius kongreso atstovus iš 15 skirtingų ir tolimų kraštų – tai užmojis, kokio nesiryžta jokia net pilniausiai laisva tauta ir kuri nelengvai atsiekia net ir didelės tarptautinio masto institucijos. Visa tai iškelia lietuvių tautos gyvastingumą ir organizuotumą svetimtaučių, pačių mūsų ir ypač mūsų jaunimo akvose. O tai – jau nemažas laimėjimas.

Bet ar jaunimo kongreso išjudintas lietuviškas atsigavimas nebus tik... šiaudų ugnis – užsidegs, sušvis ir... tuoj užges ir išblės? ... Tatai priklausys ne tik nuo mūsų jaunimo, ir nuo mūsų: ar mes stengsimės tą lietuviybės liepsną palaikyti gyvą mumyse ir mūsų jaunimo tarpe.

PL Jaunimo Kongresas išstudijuos ir priims atitinkamas rezoliucijas. Betgi tam tikras rezoliucijas turės imtis ir visa lietuvių visuomenė.

Taigi, nors turim daug tikėtis iš jaunimo, bet negalim iš jaunimo tikėtis visko; ir nepalikim viską jaunimui – prisiimkim ir savo atsakomybės dalį.

Jaunimas gyvai jaučia lietuviybės reikalą, jei kas jam padeda tinkamai įsisamontinti. Tuo pačiu jaučia ir Kongreso svarbą. "Tikiu, kad Jaunimo Kongresas yra svarbus, lietuvius jungiantis, įvykis, paliekas stiprius išgyvenimus", rašo vie-

na JAV-bių atstovė, Emilija Pakštaitė.

"Gyvendamas Cicero, matau, kad jaunimas yra nepaprastai išsiblaškęs ir nevieningas. Būdamas III PLJK atstovu, tikiuosi parsivežti naujų žinių ir idėjų, kaip jaunimą paveikti ir uždegti ateities darbui", rašo 18-kametis Illinois universiteto studentas Pimas Baužys.

"Esu lietuvis, susirūpinęs savo tautos padėtimi pasaulyje", sako 18-kametis Petras Kisieličius; ir noriu, kiek galėdamas lietuvių padėti".

Atsibodo girdėti apie lietuviškas organizacijas, kurios dirba ir nieko nenuveikia. Jaunimas turi parodyti kelią į konkrečius siekimus savo konkrečiais veiksmais. Tikrai taip galėsime siekti kiekvieno tikro lietuvių aukščiausio tikslo – mūsų tėvų žemės išlaisvinimo", sako 20-tametis Vitas Lukas.

"Noriu prisidėti prie PLJK darbų, nes man rūpi Lietuvos likimas bei lietuvių jaunimo vienybė ir bendradarbiavimas", rašo 19-kametis Algis Tamošiūnas iš Marquette Parko...

Kaip matosi, daugiau susipratęs lietuvių jaunimas rūpinasi lietuvių ir pačių lietuvių jaunimu.

Ar ir mūsų, Brazilijos, lietuvių jaunimas panašiai nusiteikęs?

Jei ne visai taip, tai ne dėl ko kito, kaip tik dėl stokos įsisamontijimo. O tatai turi duoti pirmiausia giliai susipratę šie šeima, paskui organizacija, mokykla, bažnyčia, lietuviška visuomenė.

Giliau pažvelgus, gal priešim išvados, kad visi turim giliau įsisamontinti.

pg

PAVERGTŲ TAUTŲ DEMONSTRACIJOS

Chicagos miesto centre pavergtų tautų demonstracijos įvyks liepos 19 d. 12 val. Paradas bus pareiškimas ištikimumo laisvajai Amerikai, protestas prieš okupantų priespaudą ir reikalavimas laisvės pavergtiesiems.

"Kryžiai ir religinės skulptūros duoda blogą pavyzdį kaimo motorims" Vienus kryžius sunaikina, kitį atsiranda

Siluva.

1974 rugsėjo 7 į Siluvos atlydus iš Volgogrado atvyko aštuoni Rusijos vokiečiai. Einant į bažnyčią, du saugumiečiai pagriebė vokiečių Rachą ir pradėjo tempti į miliciją. Ten buvo padaryta krata ir paimta kelios vokiškos religinio turinio knygos ir maldaknygė. Rachas buvo apklaustas, iš kur gavęs knygas.

Rachas yra trylikos vaikų tėvas ir visų gerbiamas kolūkietis.

Kaunas.

1974 pavasarį Veterinarijos akademijos partinis biuras apsvarstė akademijos kraštotyros darbą. Docentė Bukaveckienė buvo atleista iš vadovavimo kraštotyrimams už tai, kad kraštotyriminkai dainuoja tik senas lietuvių liaudies dainas. Svarbiausias kaltinimas, kad vienu vakaronių metu buvo rodomos skaidrės su lietuviškais kryžiais ir tokiais liaudies skulptūros šedevrais, kaip Paskutinės vakarinės skulptūrinė grupė. Vienas partinio biuro narys įrodinėjo, kad kryžiai ir religinės skulptūros ne tik daro jaunimą beidėjniu, bet taip pat duoda blogą pavyzdį kaimo moterims, atvykusioms padainuoti, ir kompromituoja ateistus. Tos moterys, progai pasitaikius, galinčios ateistams atšauti, kad kryžiai rodomi net Akademijoje!

Taip "Twin Circle", Los Angeles arkivyskupijos savaitraštis, vaizduoja Maskvos kovą prieš pavergtos Lietuvos tikinčiuosius.

Siauliai

Kryžių kalnas po paskutinio kryžių sunaikinimo kasdien vis gražėjo. Kryžiaus Išaukštinimo šventėje ant Kryžių kalno buvo pastatytas labai gražus meniškas kryžius, 2-jų metrų aukščio, su užrašu: "Kryžiumi visas kliūtis nugalėsime, Šiauliai, 74.IX.14". Šalia kryžiaus išdygo trys metalinės saulutės.

1974.XI.22 anksti rytą valdžia visus Kryžius vėl sunaikino. Praėjus kelioms dienoms, ant kryžių kalno vėl matėsi 9 kryžiai.

Pavojus Pažaislio ansamblui

KAUNAS. — Trijų šimtų metų amžiaus garsiojo Pažaislio vienuolyno pastatai bolševikų valdžios buvo pokario metais nusavinti ir paversti bepročių ligonine. Ši įstaiga vėliau buvo iš Pažaislio iškelta. Įruošus hidroelektrinę užtvanką ("Kauno marias"), Pažaislis virto pusiasaliu ir buvo beveik iš visų pusių vandens apsuptas.

Nemuno vandens erozija pastaruoju metu skaudžiai palietė Pažaislio pusiasalį ir ėmė grėsti pastatams. "Marių vanduo plauja krantą, ir jau vos trys metrai beskiria krantą nuo varpinės pamatų" — rašo "Komjaunimo

Tiesa".

Iš paskelbtos informacijos matyti, kad niekas per daug nesiūpina pastatų restauravimu ir krantų sutvirtinimu. Tik pastaruoju metu, atsiradus rimtam pavojui sugriūti varpinei, pradėta daugiau domėtis. Pažaislio ansamblio restauracijos reikalams esą išskirta 2 mil. rublių, tačiau išleista tik 150,000 rb., nes trūksta medžiagų ir meistrų.

Nežiūrint didžiulės netvarkos, lietuviai mėgsta senąjį Pažaislį, ir pereitais metais jį aplankė 17,000 turistų. Lietuviai deda pastangas, kad Pažaislio sutvirtinimo darbai būtų pagreitinami.

"Lietuvių tauta yra tikrų laisvės kovotojų tauta", pareiškė kardinolas Mindszenty lankydamasis Venezueloje

JÜRATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

Bažnyčios princas, Vengrijos primatas, kalinys ir kankinys, o gal visų pirma žmogus, išdrįšęs nenulenkti galvos prieš mūsų šimtmečio didžiasias politines galybes, Jo Eminencija Kardinolas Jozesef Mindszenty mirė šių metų gegužės 6 d.

Prieš 3 savaites a. a. Kardinolas asmeniškai atsilankė pas Venezuelos lietuvius, buvojo mūsų tarpe, mūsų tautiečio Vytauto Dambrovos namuose, ir paliko mums neišdildomą įspūdį. Mus stebino jo žvalumas, fizinis miklumumas, kiekvieno jo žodžio išmintis ir šiluma. Gí šiandieną, žinia, jog Kardinolas Mindszenty mirė, mums dar išrodo beveik neįtikėtina...

* * *

Trumpos viešnagės Venezueloje metu, kardinolas J. Mindszenty priėmė mūsų kvietimą ir vieną vakarą praleido su Venezuelos lietuviais. Jaukioje aplinkoje, kardinolas atsakinėjo į jaunimo klausimus, kalbėjosi su vietos lietuviais, drauge su mumis vakarieniavo, skaitė savo ranka parašytą išsamią paskaitą, kurioje buvo smulkiai nagrinėjama Lietuvos padėtis. Atsisveikindamas, kardinolas suteikė susirinkusiems palaiminimą.

— Eminencija, tebūnie šis palaiminimas skirtas visai mūsų tautai — prašėme, jam išeinant.

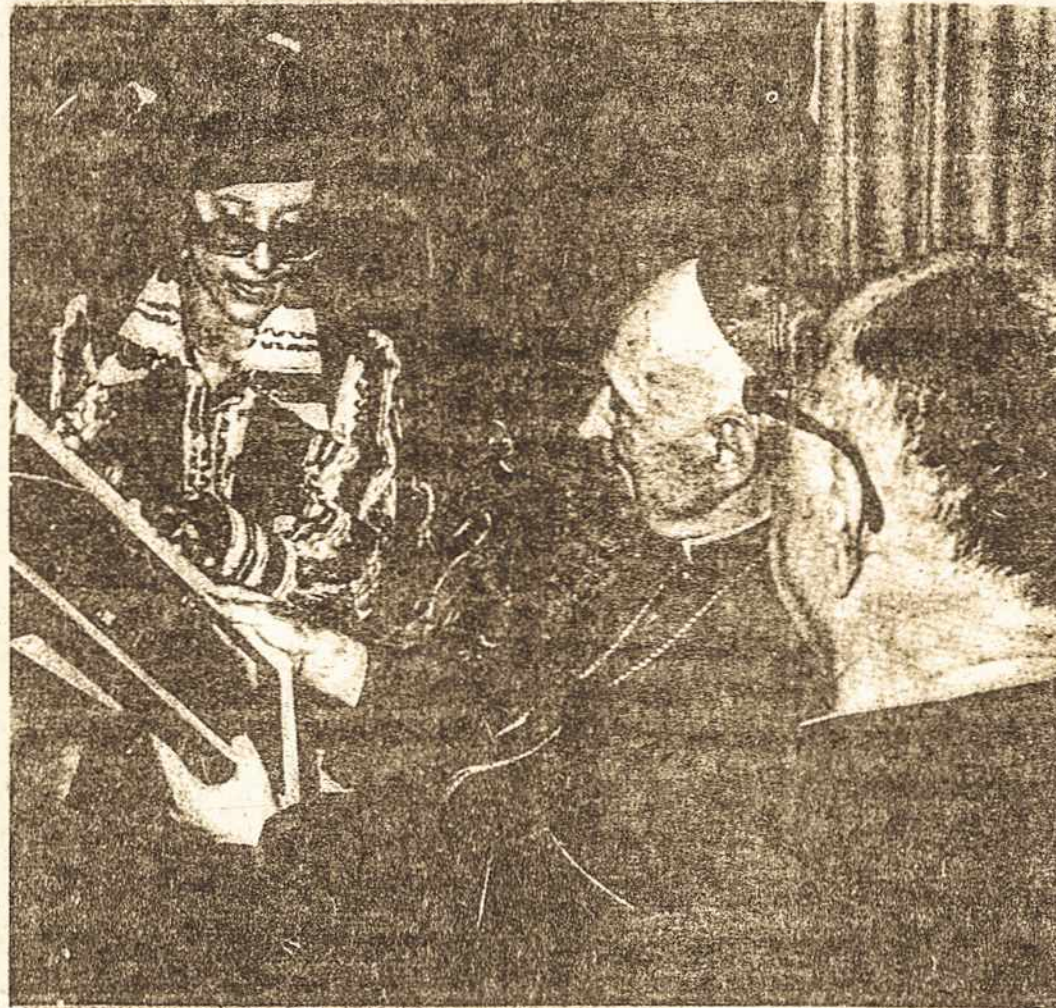
Kardinolas linktelėjo galvą:

— Rytdienos šv. Mišias laikysiu jūsų tautos intencija.

Tas šv. Mišias už lietuvių tautą, šiandieną reikia prisikaityti prie paskutiniųjų a. a. Kardinolo maldų.

* * *

Kardinolo Mindszenty atvykimą į Venezuelą suorganizavo vietinis vengrų katalikų komitetas. Venezueloje jis išbuvo dešimt dienų. Per tą trumpą laiką, kardinolas atlaikė aštuonias iškilmingas šv. Mišias įvairiose katedrose bei svar-

Eva Nelsienė, būdama vengrų kilmės, vengriškai aiškina kardinolui Mindszenty Venezuelos lietuvių įteiktos dovanos simbolį, kurią įteikė Venezuelos LB cv vicepirm. H. Gavorskas.

biausiose krašto bažnyčiose, lankė vengrų kolonijas keliuose miestuose, dalyvavo vengrų protestantų pamaldose. Įvairios vengrų organizacijos rengė jam vakarienes, pietus, sveikinimų iškilmes. Jis priėmė nemažą skaičių įžymių vietos politikų bei aukštųjų dvasiškių, ilgai kalbėjosi su Venezuelos kardinolu Quintero. Jis apilankė valstybės prezidentą Carlos Andres Uerez ir priėmė buvusį valstybės prezidentą Rafael Caldera. Davė dvi spaudos konferencijas. Suteikė specialias audiencijas įvairių tautybių atstovams.

Regimai, kardinolo darbotvarkė buvo apkrauta. Netrukus sužinojome, kad vienintelė ne vengrų kolonija kurią kardinolas sutiko asmeniškai aplankyti buvo lietuvių. Užklaustas vengrų žurnalistų, kodėl buvo padaryta tokia išimtis lietuvių atžvilgiu, kardinolas Mindszenty atsakė:

— Lietuvių tauta yra tikrų laisvės kovotojų tauta.

* * *

Lietuvių kvietimą patiekė vengrų komitetui jauna mišri pora: Vilius Nelsas

(lietuvius) ir jo žmona Eva (vengrė). Vilius ir Eva yra vengrams gerai pažįstami Venezuelos skautų veikėjai ir jie skautišku efektyvumu kvietimo kliūtis įveikė viena po kitos. Priėmimo metu Eva Nelsienė buvo kardinolo Mindszenty vertėja.

Šio stambaus priėmimo organizacijos našta užgriuvo ant pečių naujausiam mūsų bendruomenės nariui: neseniai atvykusiam Venezuelon JAV Ambasados Kultūrinio Reikalų Attaché, dr. Vytautui Dambrovai. Pamatęs mūsų bendruomenės vargus ieškant tinkamos vietos kardinolo priėmimui, V. Dambrova pasiūlė savo erdvę, stambiems suėjimams pritaikytą namą. Tuo pačiu, V. Dambrova automatiškai tapo ašimi, aplink kurią visi kiti paruošiamieji darbai pradėjo sukintis. V. Dambrovos vadovybėje, kardinolo priėmimas įgijo rafinuotos aplinkos lygį.

Venezuelos LB Centro Valdybos pirmininkas inž. Vl. Venckus paruošė visų lietuvių vardu dovaną: metalinę plokštę su Sibiro Kankinių Motinos atvaizdu. Gavęs šią ypatingą, sakyčiau išimtiną, dovaną, kar-

dinolas prasitarė, jog Sibiro Kankinių Madona jam išrodanti lyg perlas, susiformavęs austrės negalavime. Toli nuo žmonių akių, vandens gilumoje. Lygiai kaip perlas esąs vertingas todėl, jog jis krovėsi lėtai, vienvėje ir kančioje, ši Madona jam išrodanti ypatingai vertinga todėl, kad ji irgi atsirado nelaisvės vienvėje ir kančioje. Dovaną kardinolui įteikė Centro Valdybos vicepirmininkas Henrikas Gavorskas, ir mes tuojuo pastebėjome, kad kardinolas labai jautriai įvertino paveiklo simbolizmą.

Priėmimo kardinolą pasveikino iš toli atvykę beveik visų Venezuelos Apylinkių Valdybų pirmininkai ar atstovai. Kardinolas vėl akivaizdžiai reagavo į faktą, kad darbo dieną, vakare, lietuviai suvažiavo jo pasveikinti net iš labai tolimų vietovių, kaip pav. Barquisimeto apylinkės.

Jaunimas su tautiniais rūbais irgi susispietė iš įvairių miestų. Jie supte apsupo kardinolą, su juo kalbėjosi, rodė jam savo lešomis gaminama antikomunistinę propagandą, reikalaujančią Lietuvai laisvės. Kardinolo pasikalbėjimai su jaunimu buvo gyvi, atviri.

Kardinolą sveikino Venezuelos lietuvių kapelionas, kun. A. Perkumas. Jis paskaitė trumpą, bet ugningą tekstą, garsiu, tvirtu balsu.

Bendrai paėmus, priėmimo dalyvavo beveik visi Caracas Apylinkės lietuviai, ir susirinko iš kitų apylinkių atvykę tautiečiai. Vieni atvyko pagerbti bažnyčios hierarchą, o kiti važiavo pasveikinti laisvės kovotoją — ir suėjo visi. Nei vienas mūsų anuomet nenuvokė, kad už kelių savaičių kardinolo jau nebebus gyvųjų tarpe.

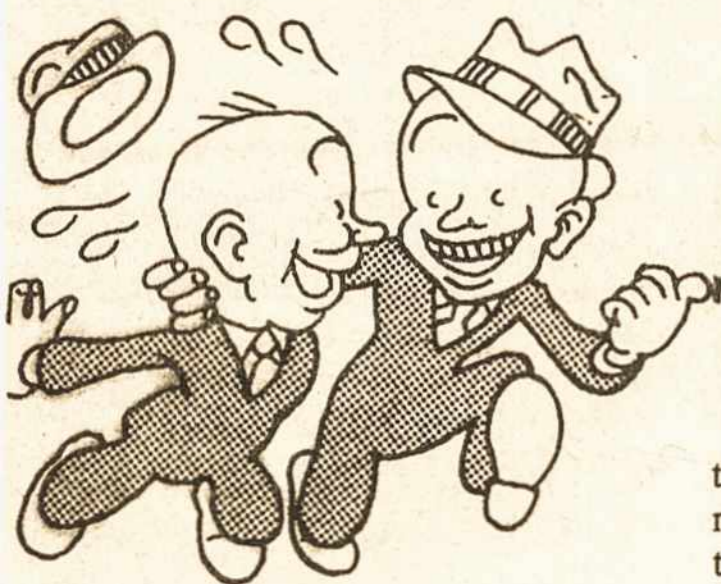
Dabar gi liūdime pasitraukusio iš mūsų tarpo kovų brolio ir drauge turime lyg pasitenkinimą, kad spėjome mes visi, vyresnieji ir jauni, šeiminkai ir svečiai, sueiti ir pareikšti asmeniškai mūsų pagarbą atkakliam laisvės kovotojui, aukštam bažnyčios dignitarui ir daug iškentėjusiam žmogui, kardinolui Mindszenty.

(Sekančiame numeryje: Lietuvių jaunimo klausimai ir kardinolo Mindszenty atsakymai).

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 5 MĖNESIAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

KONGRESO RUOŠA AUSTRALIJOJE

Lietuvių jaunimas Australijoje jau pradeda išjudėti būsimo Jaunimo Kongreso ruošoje.

ATSTOVAI

Šiuo metu sparčiai ruošiamasi Australijos atstovų rinkimams. Australijai atstovaus keturiolika jaunuolių, o be to numatyta dar septyni antrininkai.

Atstovų skaičius dalinamas taip: Melbournei - 6, Sydnejiui - 4 ir Adelaidei - 4. Atstovų gali būti ir iš mažesnių kolonijų, pagal susitarimą.

INFORMACINĖ TARNYBA

Melbourne Aldona Juškaitė vadovauja Australijos Kongreso Informacinei Tarnybai, kuri paruošia informaciją abiem Australijos laikraščiams - „Mūsų Pastogei“ ir „Tėviškės Aidams“. Tarnybos veikloje aktyviai reiškiasi ir ALJS pirm. Vytautas Juška. Talkon pakviesti ir kiti spaudos darbuotojai - Petras Pilka iš Kamberos ir Albinas Pocius, Melbourne LB apylinkės pirm.

DIDELĖS IŠLAIDOS

Viena iš sunkiausiai išsprendžiamų problemų Australijos JK ruošoje yra finansai, kuriuos reikia sutelkti atstovam norintiems vykti į Kongresą. Todėl iš anksto nesianguota atstovams finansiskai padėti - jie turi patys viską padengti. Tačiau savo ruoštu LJS valdyba deda pastangas bent kiek nors palengvinti kelionpinigių našta.

Tiesioginio susisiekiimo tarp Australijos ir Pietų Amerikos kraštų nėra. Tad, manoma, jog gali tecti Australijos ekskursijai vykti pirma į JAV ir čia prisijungus prie Šiaurės Amerikos ekskursijos, toliau važiuoti į Pietų Ameriką. Amerikos doleriais apskaičiavus kelionė iš Australijos į Čikagą gali kainuoti apie \$ 1600 vienam asmeniui. Nepaisant tokių sunkiai įveikiamų sumų, visvien tikimasi, jog į Kongresą gali vykti tarp 60 - 80 ekskursantų (įskaitant ir atstovus bei antrininkus).

NUOTAIKOS

Australijoje į Kongresą žvelgiama labai atsargiomis akimis. Mat, buvo nusivilta pereitųjų dviejų Kongresų atstovais. Tačiau yra ir tokių, kurie mano, jog Kongresai yra gyvybiniai svarbūs

DIRBKIM KARTU +

ESTÀ NA HORA DE COLABORAR

tiek Australijos, tiek kitų kraštų jaunimui. Tarp tokių yra ir ALJS pirm. Vytautas Juška, kuris įvairiomis progomis lankosi kitose lietuvių kolonijose, skleidamas Kongreso idėjas, ragindamas tų vietovių jaunimą pradėti patiems rūpintis jo ruošą.

V. Juškai ir kitiems kongresininkams tenka susidurti su gan skeptiškomis nuotaikomis. Australijoje tebevyrauja tokie klausimai kaip - kodėl Jaunimo Kongresai yra reikalingi, ar galima ko nors gero tikėtis iš šio Kongreso atstovų, kai anų dviejų išrinktieji ir nusiustieji grįžę dingę iš veiklos priešakinių linijų. Kiti kelia nuomonę, jog nereikia turėti jokių atstovų, kad atstovais turėtų būti visi, kurie vyksta į Kongresą, kad nereikia įvesti "dirbtinė" diskriminacija tarp "išrinktųjų" ir "neišrinktųjų".

Kaip matyti, Australijoje tas entuziazmas Kongresui, kuriuo jau degte dega kitų kraštų lietuvių jaunuomenė, dar pakol kas tik rusena lengva liepsnele. Tačiau yra vilčių, jog tie, kurie seka kitų kraštų lietuvių gyvenimą, įsitikins, jog Kongresai yra naudingi net ir toliausiai nuo kitų gyvenantiems lietuviams, o gal kaip tik tokiems jie labiausiai reikalingi.

TĖVU ŽEMĖ LIETUVA
MŪS ŠIRDYJE VISADA!

Verbickų ir Kontenių šeimos, tėvai ir vaikai, jau eilę metų šoka Gyvatare.

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANSŲ KOMISIJOS

svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas -

Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344

ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677

sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

VOKIETIJOS LJS TREČIASIS SUVAŽIAVIMAS

Vokietijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos (VLJS) Trečiasis Suvažiavimas su-ruoštas birželio 6-8 netoli Bonnos, krašto sostinės. Tai gražios Bonnos didmiesčio apylinkės, kitoje pusėje Reino upės. Suvažiavimas įvyko Annabergo pilyje.

DĖMESIO CENTRE - KONGRESAS

Šis trečiasis VLJS Suvažiavimas beveik išimtinai skirtas artėjančio Jaunimo Kongreso reikalams. Valdyba pateikė eilę pranešimų apie Kongreso ruošą kituose pasaulio kraštuose, o ypač kas šiuo metu daroma Vokietijoje. Suvažiavimas išklaušė paskirų kandidatų į JK atstovus pasisakymu ir išsirinko asmenis, kurie reprezentuos Vokietijos jaunimą Pietų Amerikoje.

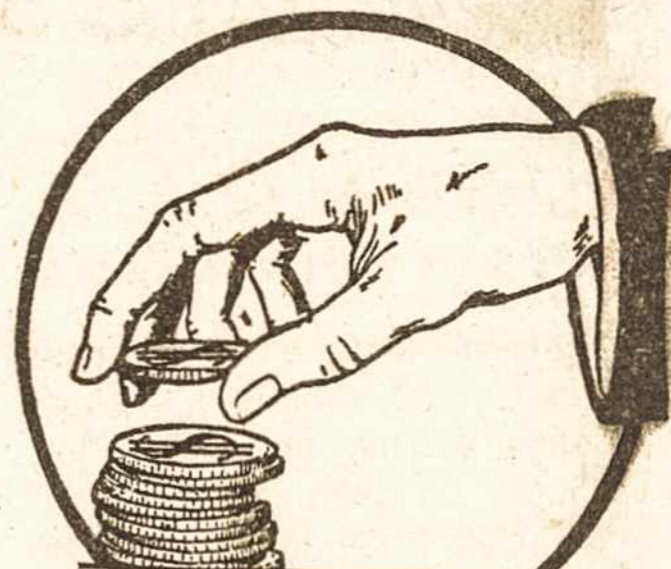
LJS REIKALAI

Su šiuo suvažiavimu senoji valdyba (vad. Alfredo Lutzo) baigė savo kadenciją. Suvažiavimo metu buvo išklaustyti Valdybos veiklos pranešimai, kontrolės komisijos raportas, finansų komisijos pranešimas. Paskum buvo išrinkta naujoji VLJS Valdyba ir Kontrolės Komisija. Po rinkimų naujoji valdyba susirinko su naujai išrinktais JK atstovais ir aptarė tolimesnę ruošą Kongresui.

ISTORIJA

Vokietijos LJS išikūrė 1974 m. birželio 2 d. Nuo pat įsisteigimo pirmininkavo Alfredas Lutzas.

VLJS veikla, sprendžiant iš atsiųstų "VLJS Žinių", remiasi daugiausiai suvažiavimais. 1974 spalio 18-20 Annabergo pilyje sušauktas suvažiavimas, kuriame daugiausia paliesti politiniai klausimai, liečią Lietuvą ir pačią Vokietiją, ir Lie-

TŪKSTANTINIS VAJUS

39as. mecenatas remėjas kuris šią savaitę prisidėjo prie tūkstantinio vaju-
jaus:

Algirdas Baužys - Cr\$. 1.000,00

PASIŽADĖJUSIŲ ĮNAŠAI

Algirdas Baužys - Cr\$. 1.000,00

Aleksas Kalinauskas - 100,00

Mons.Pijus Ragažinskas - 100,00

KITOS AUKOS

Bronė Kemeklytė Merani - 400,00

Ona Polikaitienė - 100,00

Lietuvi, prisidėk prie Tūkstantinio vaju-
jaus, paremdamas mūsų jaunimą. III
Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso
pasisekimas tavo rankose.

FINANSŲ KOMISIJA

PADĖKA

Literatūros Ratelis nuoširdžiai dėkoja V. Anastácio Lietuvių Mokyklos Globėjų Būreliui, o ypač jo pirm. P. Žarkauskui už labai didelę pagalbą ruošiant Joninių vakarą, Jaunimo Kongreso labui. Dėkojame todėl už gautą salę, už šventės suruošimą ir suorganizavimą, visiems lietuviams prisidėjusiems dovanomis, valgiais ir ypač darbu šventės metu.

Dėkojame taip pat šventės programos atlikėjams "Nemuno" ir "Žilvyčio" šokių grupėms ir jų vadovams, vaidintojams - J. Valavičienei, A. Sliesoraičiui, A. Steponaičiui, A. Bumblytei - Taip pat muz. L. Ralickui ir jo vyrų kvartetui. Dėkojame taip pat ir visiems tiems, kurie nepasirodė viešumoje, bet organizavo ir tvarkė šventės reikalus, be ko nebūtų viskas taip pasisekę. Jaunimo Kongresui tai bus graži parama.

Literatūros Ratelis
Alf.D.Petrailis

tuvos kultūros dalykai. 1975 kovo 21-3 Romuvoje, Vasario 16 Gimnazijos patalpose, sušauktas kitas VLJS Suvažiavimas, kuriame jau vyravo rūpestis artėjančiu Kongresu Pietų Amerikoje. 1975 gegužės 29 - birželio 1 Bad Worishofene įvyko jaunimo seminaras, kuriame paskaitininkais buvo pakviesti iš Lietuvos atvykę Aušra Jurašienė kalbėti apie jaunus Lietuvos rašytojus, režisierius Jonas Jurašas kalbėti apie Lietuvos teatrą, Juozas Laučka iš JAV, dabar gyvenas Vokietijoje, kalbėjo apie lietuvių organizacijas Amerikoje. Pranešta, kad liepos 10-17 šiaurinėje Italijoje rengiama lietuviškųjų studijų savaitė.

TIESA IR GYVENIMAS

Kun. Jono Kidyko, S.J.

ATSISVEIKINIMAS

Praėjusių metų spalio viduryje išskrisdamas Š. Amerikon, niekam nesakiau su Diev, nes maniau, jog vėliausiai po trejetos mėnesių sugrįšiu. Išėjo kitaip. Mano provinciolas gerb. T. Gediminas Kijauskas, parsikrėdęs iš S. Paulo balandžio viduryje pranešė, kad Brazilijon nebegrįšiu bent pramatomoje ateityje, o liksiu darbuotis neseniai mums patikėtoje lietuvių parapijoje Klevelande. Šitaip reikalams susiklosčius ir nebegalėdamas atsiveikinti gyvu šiltu žodžiu, prašau gerbiama M. Lietuvos Redaktorių įdėti savo laikraštį šitą mano "Gulbės giesmę".

Dėkoju Dievo Apvaizdai, skyrusiai man vienuoliką metų pasidarbuoti Brazilijos ypač S. Paulo lietuvių tarpe.

Visa širdimi dėkoju visiems mane ir visus lietuvius jėzuitus S. Paulyje maloniai priėmusiems ir padėjusiems įsikurti bei darbuotis. Be Jūsų paramos ir bendradarbiavimo mūsų veikla būtų buvusi neįmanoma.

Negaliu čia išvardinti visus rėmėjus ir bendradarbius. Jų sąrašas būtų per ilgas. Bet tikiuosi, jog suprasite, kad negaliu nepaminėti nors kaikuriuos asmenis ir šeimas, kurie man ir visiems jėzuitams parodė didžiausią palankumą kaip tik tada, kai jis buvo reikalingiausias.

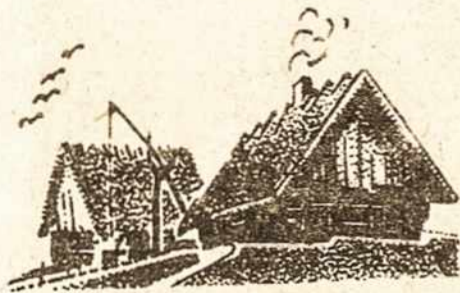
Vos tik S. Paulin atvykusį, pirmieji savo svetingon pastogėn pasikvietė Kūčių pp Petras ir Ona Šimoniai su dukrelėmis ir tuojau pat apdovanojo. Ir toliau visą laiką jie mums padėjo visokiais būdais, nesigailėdami, nei darbo, nei laiko, dažniausiai patys pasiūlydami ir niekada neimdami atlyginimo.

Įkėlus koją į dro. Vinco Kudirkos namus Mookoje, tuojau prisistatė Pranas ir Marija Braslauskai su sūnumi Rikardu bei dukromis Mirna ir Regina. Kas paseikės jų išlietą prakaitą, kas suskaičiuos jų darbo valandas iki apvalė ir aptvarkė baisiai baisiai apleistas patalpas. Ne kartą jie mane ir maitino, kai buvau dar vienas pats. Jie atsivedė ir a.a. Oną Stankevičienę, ta kita mano niekuomet nepamirštama, be jokio savanaudiškumo moterį-padėjėją. Tuojau prisijungė ir Anufras Tumėnas su žmona Emilija ir dukterimi Stase; Jonas Bajorinas su žmona Lidija, a.a., Kazimieras Musnickas su žmona Ksaverija, a.a. Urušulė Tokarevičienė, Andrius ir Emilija Pupieniai, ir iki šios dienos ištikimoji Marcelė Stankevičienė, Žūtautai ir kiti.

Tumėnas su Bajorinu suplanavo ir pertvarkė visą namų apšvietimą, suveddami naujus laidus, sudėdami jungiklius ir sutaisydami daug kitų daiktų. Visa tai atliko po savo sunkaus darbo valandų, vakarais, naktimis, o kartais ir sekmdienį pridurdami. Ir vėl viską "dėl Dievo garbės", neimdami atlyginimo. Samdytiems būtų reikėję sumokėti tūkstančiais kruzeirų. Niekas jų negailėjo savęs ir savo laiko iki, pagaliau, laužas ir šiukšlynas tapo jaukia sale ir gyvenamomis patalpomis bei koplyčia Dievui garbinti, ir buvo galima pakviesti visus lietuvius jomis naudotis. Ir prigūžėjo svietelio pilna salė, pilni namai ir kiemas, ir visi, gal išskyrus keleta, džiaugėsi, kad po eilės metų V. Kudirkos namai vėl pradėjo tarnauti lietuviškiems reikalams. Tai buvo ir mano pirmas didysis džiaugsmas S. Paulyje.

Nebeatsimenu nei mėnesio, nei dienos, kada pas mus pasirodė jau pagyvenęs aukšto ūgio lieknas vyras. Bet ir jis buvo vienas iš pirmųjų. Ir jis per visus 11 metų buvo nuoširdžiausias ir ištikimiausias mano ir visų jėzuitų bičiulis ir dešinioji ranka visuose darbuose. Kartais net sirguliuodamas atėjo ir darbavosi. Ir vėl visada neimdamas atlyginimo, dar iš savo kišenės ne vieną stambesnę auką pridėdamas. Tas gerasis mūsų tartum angelas sargas tai Jonas Dimša. Kaip galiu jam atsidėkoti? Neįmanoma. Bet vistiek, Jonai, sakau — ačiū, ačiū.

Čia suminėti asmenys atėjo talikon kai S. Paulyje dar nieko nepažinau, nei kalbos nemokėjau, kai T. Bružikas gulėjo ligoninėje, kai teko vienam pačiam verstis, kaip šunyčiui įmestam vandenin plaukti, kad nenuskęčiau. Atėjo jie neprašomi, nemaldaujami, kaip tikri savanoriai, su mylinčiomis širdimis. Užtikrinu Jus visus, iki

gyvas nepamiršiu Jūsų savo maldose ir mišių aukose.

Šalia įsikūrimo rūpesčių gretaiėjo choro organizavimas ir "Mūsų Lietuvos" redagavimas ir administravimas. Prelatui Pijui Ragažinskiui dėkoju už perleidimą redaktoriaus kėdės. Prof. daktarui José Ferreira Carrato už atidavimą jėzuitams to laikraščio nuosavybės ir atsakomybės. Brazilijon atsikėlęs inž. Alfonsas D. Petraitis greit tapo ištikimiausiu redaktoriaus bendradarbiu, ir straipsnelių parašyda-

mas, ir ypač gražiai piešdamas vaikų skyrių. Jis yra ir mūsų lietuviškosios mokyklėlės gyva širdis. Jis nupiešia ir padaro pamokoms reikalingas skaidres, kokių neturi nė geriausios Š. Amerikos lietuvių mokyklos, kaip pastebėjau. Argi galėčiau netarti jam nuoširdžiausio ačiū?

Dėkoju ir būreliui jaunimo su T. Saulaičiu, visada užpildančiam sau skirtuosius puslapius. Žinau kad T. Antanas susirauks, kad čia miniu jo vardą. Bet jo nuopelnas kad M. Lietuva kartais pasirodo dviejų ir net trijų ar keturių spalvų, nors jis kone visą naktį pats turi atspausti. O kiek kartų jis prirašė ne tik savo 7 ir 8 puslapius, bet ir antrąjį, ir daugiau, kai aš nespėdavau, ar negalėdavau. T. Antanai Jums čia tariau broliškiausią ir skautišką Ačiū, ačiū. Dievas te-laimina Jūsų darbą ir toliau, ypač rengiant Jaunimo kongresą.

Kaip galiu pamiršti vienuolika porų rankų? Kaikuriuos jau gėrokai senos, reumato sužalotos, skaudžios, kurios betgi kas savaitę surinko, susagstė, supakavo ir paštui parengė M. Lietuvą. O tai ir vėl: Jonas Dimša, Marcelė Stankevičienė, Andrius Pupienis, Ksaverija Musnickienė, Stepas ir Salomé Narušiai, Angelika Triubienė, Marija Terelienė, ir patys jauniausi dažnokai čia prisidėję Stasiukas, Maristela ir Sofija Žūtautai. Ir vėl be atlyginimo.

Nebūtų išsilaikiusi M. Lietuva be garbės leidėjų. Juos dažnai regite paskutiniame jos puslapyje ir visų čia išvardinti negaliu. Visiems ir visoms, savo plunksna, ar darbu, ar pinigais prisidėjusiems ir prisidedantiems, kad M. Lietuva galėjo ir gali išeiti, tariau nuoširdžiausią ačiū.

Argi galėčiau užmiršti "Aušros" chorą? Patys pirmieji jo organizatoriai ir nariai buvo dvi šeimos — jau aukščiau minėti Braslauskai ir Tumėnai. Per 9 gyvavimo metus

cnore dalyvavo 57 asmenys: 31 mergaitės ir moterys, 26 vaikinai ir vyrai. Ne visi vienu metu. Vieni ilgesni, kiti trumpesni laiką. Tėpalieka jų vardai ir pavardės atspaus-ti M. Lietuvoje, S. Paulo lietuvių kolonijos istorijai.

Štai: Aleksandravičiūtė Marilėnė, Braslauskaitė Mirna, Braslauskaitė Regina, Braslauskienė Marija, Bajorinienė Lidija, Beivydienė Liria, Butrimavičiūtė Aldona, Ghzellini Alda, Joteikaitė-Galvão Julė, Kamantauskaitė Stasė, Matelionytė Bruna, Mikuckytė Eman-tė, Pumputytė Irena, Purdzėvičienė Irena, Pupienytė-Mikalkėnienė Nijolė, Pociutė Irena, Ruzgaitė Danielė, Skurkevičiūtė Irena, Stasiulionienė Veronika, Simanavičienė Veronika, Sakalauskaitė Marija, Šepetauskienė Anelė, Stankevičienė Ona, Šimonytė Elena, Šlepetienė Ona, Šlumbienė Ona, Tumėnaitė Stasė, Tumėnienė Emilija, Umaraitė Elzė, Vasiliauskaitė Marija, Žūtautienė Aldona. Vyrai: Ališauskas Kostas, Bajorinas Jonas, Braslauskas Pranas, Braslauskas Rikardas, Beivydas Valentinas, Butrimavičius Pijus, kap. Čiuvin-skas Juozas, kun. Daugintis Petras, Dimša Jonas, kun. Giedrys Jonas, Guiga Julius, Gaigalas Longinas, Jurgutis Vladas, Matelionis Jurgis, Mikuckis Pranas, Pocius Romualdas, Ralickas Antanas, Ralickas Liudas, Ralickas Stasys, Seliokas Albinas, Šimonis Petras, Tumėnas Anufras, Tijūnelis Juozas, Umaras Povilas, Vaičelonis Kazys, Kun. Leonas Zaremba.

Keturiolika jų ištvėrė visą choro gyvavimo laiką, Per 9 metus išmoko ir dainavo virš 50 dainų, lietuviškas mišias ir virš 10 kitų giesmių chorui. Turėjo koncertų, dainavo parengimuose, minėjimuose, giedojo pamaldose (ir Rio). Atsimenant, kad repetitijos būdavo tik kartą per savaitę, ir tik „bėdai prispyrus“, prieš koncertus po du kartu, tai choro repertuaras tikrai buvo nemažas, o keletas dainų ir gana sunkios. Publika koncertais buvo patenkinta ir negailėjo pagyrimų. Ypač visada labai patikdavo lietuviškosios Mišios Marijos Taikos Karalienės garbei. (B. a.)

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE

LITUANA

Rua das Glórias, 827-9 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

Tel (011) 63-5723, 274-0834

Svarbiau elitas, o ne masė

Estai prieš keliolika metų padarė panašų pareiškimą apie savo tautinę veiklą. Jiems atrodė svarbiau ugdyti elitą, kuris tautiškumą išlaikys, negu rūpintis masėmis estų, kuriems tautiškumas netaip aktualus. Susižavėję šia mintimi, Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo trečiojo suvažiavimo Londone, Ont., programos organizatoriai nusprendė ją pateikti suvažiavimui ir pažiūrėti, kaip galvoja lietuvių jaunimas. Čia pateikiame Viktoro Nako mintis, primindami, kad autorius yra 23 metų studentas. RED.

Žodis "elitas" yra vienas pozityviausių žodžių lietuvių kalboje. Kai žmogus pradeda kalbėti apie elitą, kyla vaizdas, kad kalbama apie gerų geriausių, apie pačius pajėgiausius. Tačiau šiom diskusijom apibrėžimo "gerų geriausių" neužtenka — reikia tiksliau tą žodį aptarti. Štai ką Rupert Wilkinson savo knygoje "Governing Elites" sako: "Žodis elitas reiškia būdingą grupę, iškilusią savoje visuomenėje ir apjungtą stipriu grupiniu jausmu, būdingu charakteriu ir stiliumi." Taigi, pasak Wilkinsono, yra du svarbiausi elito bruožai: iškilimas visuomenėje ir stipri grupinė identifikacija. Žinoma, žmogus turi parodyti tam tikrus gabumus, kuriais jis pajėgia pasiekti tokią poziciją visuomenėje.

Kodėl elitas?

Iš šitokio elito apibrėžimo turėtų būti aišku, kad verčiau ugdyti lietuvišką elitą, negu lietuvišką masę. Kodėl? Visų pirma elitas turi augštą poziciją visuomenėje, ir žmonės už tai jį gerbia. Jeigu žmonės gerbia, tai reiškia, kad visuomenė yra linkusi klausyti elito. Tiesa, masė gal galėtų atlikti tą patį darbą kaip elitas, tačiau be minėtos pozicijos masė rastų, kad jai kelias dažnai yra užkirstas, kad ji vis turi įrodyti savo plano teisingumą bei naudingumą. Visuomenė, pasitikėdama elitu, nereikalauja įrodinėjimų. Rezultatas aiškus — elitas greičiau ir geriau atlieka tą patį uždavinį.

Antras motyvas, kodėl yra verčiau ugdyti elitą, glūdi grupinėje dinamikoje. Mažoje grupėje nėra didelių komunikacijos problemų. Palyginus su masėmis, elitas dažniausiai yra mažą grupę. Išvengus komunikacijos problemų, grupė gali tvar-

kingai pasiskirstyti pareigom. Vienas kitą pažįsta, žino vienas kito pažiūras ir keistenybes. Todėl elito nariai nujaučia kaip kolegijos elgis, kai visa grupė svarstys problemą ar ruoš programą. Turint tiek daug informacijų, elito nariams nereikia gaišinti laiko bandant atspėti, suprasti ir galbūt rengti puolimą prieš kito nusistatymus. Masėje komunikacija yra baisi problema.

Taigi, vėl prieiname išvadą, kad elitas, naudodamasis sisteminga metodika, yra efektyvesnis, bent laiko atžvilgiu, negu dezorganizuota masė.

Lietuvių visuomenė

Iki šiol kalbėjome apie masę, elitą ir visuomenę. Pažiūrėkime į mūsų lietuviškąją visuomenę ir pasiklauskime, kas jos būdingame charakteryje reikalauja ugdyti elitą vietoje masės? Mūsų lietuviškoji visuomenė išsivijoje yra pagrįsta demokratiniiais principais. Thomas Dyer savo knygoje "The Irony of Democracy" aiškina: nors demokratija yra "valdymas, einas iš žmonių" ("government by the people"), tačiau demokratijos išlikimas priklauso nuo elito. Elitas, o ne masė gali išmintingai valdyti, kad demokratija išliktų gyva. Toliau Dyer sako: "Elitas stipriau laiko demokratines vertybes, negu masės." Kitaip sakant, demokratijoje elitas yra demokratijos at-

rama. Taigi, jeigu norime išlaikyti išsivijos demokratiją lietuvių visuomenės gyvenime, turime būtinai ugdyti lietuvišką elitą, kuris tais principais gyvena. Ugdydami elitą, ugdysime ir visą visuomenę, nes stiprinsime demokratiją.

Atspara asimiliacijai

Yra ir kitas motyvas, kodėl lietuviškos visuomenės padėtis reikalauja rūpintis elitu, o ne mase, būtent, asimiliacija. Asimiliacija yra pavojingiausias lietuvių išsivijos priešas. Kiekvienais metais mūsų lietuvių kalba silpnėja. Visose kolonijose jaunimas mažiau ir mažiau domisi lietuviška veikla. Kovodami prieš asimiliaciją ir mitydami mažėjančias savo eiles, turime stabtelėti ir klausti — kokybė ar kiekybė? Ar geriau turėti 100 jaunuolių, kurie šiaip taip gali išstarti kelias lietuviškas frazes, ar 10 jaunuolių, kurie tikrai supranta, pažįsta ir domisi Lietuva, jos kalba ir kultūra! Masėms reikia skirti tiek daug laiko, tiek energijos, o nauda dažniausiai būna maža. Tai savotiškas jėgų eikvojimas ir net rizika. Su elitu nėra tos rizikos. Žinai už ką moki pinigą, o nauda yra užtikrinta. Mūsų jėgos šiomis dienomis yra ribotos. Todėl mes turime jas kuo efektyviau išnaudoti, t. y. pasirinkti elito ugdymą.

Pavojaus akivaizdoje

Dažnai yra sakoma, kad rusifikacija Lietuvoje tikrai stato lietuviškos išsivijos tėvynėje pavojun. Dėlto mes turime būtinai išlaikyti lietuvišką išsivijoją. Prileidžiant, kad šis argumentas yra teisingas, turi visiems būti aišku, kad neverta rizikuoti su mase, kad geriau pasitikėti elitu. Jeigu lietuviškos išsivijos toks kritiškas, turime laiduoti, kad bent dalis mūsų perduos gryną lietuvišką sekančią generacijai.

Yra grupė, kuri sako, kad Lietuvos lietuviai visados savo kalbą ir kultūrą išlaikys ir nėra ko mums išsivijoje jaudin-

tis. Jeigu šis teigimas yra teisingas, tai tegul kiekvienas lietuvis išsivijoje elgiasi kaip tik jis nori. Jeigu nori atmesti lietuvišką, tai tegul ir atmeta. Vieni žodžiu, kiekvienas žmogus elgsis kaip norės, bet elitas išsilaikys, nes bus tokių, kuriems dar rūpės lietuvių kultūra. Savaime aišku, kad lietuvių visuomenė, statydamą lietuvišką pirmą vietą, koncentruos savo dėmesį į tuos, kurie ištikimiausiai remia lietuvišką. Tai ir bus elitas, o ne tie, kurie užmiršta kalbą ir atsisako lietuvišką.

Snobizmas?

Nuėjusdamas kritiką, iš anksto noriu kelis faktus išryškinti. Žmonės dažnai klaidingai mano, kad elitizmas yra tik vienas žingsnis nuo snobizmo (puikybės). Būti elitu, pagal jų supratimą, yra būti riestanosiu. Tiesa, elitas gali pasiduoti snobizmui. Taip pat tiesa, kad ir masė gali pasiduoti snobizmui. Skirtumas yra tas, kad pirmoji grupė gali bent iš dalies pateisinti savo elgesį, nes ji vis dėlto yra pasiekusi kažko ypatingo. Ar elito narys bus snobas, priklausau nuo jo temperamento, o ne nuo to, kad jis priklauso elitui.

Kiti priešinas elitui ir laiko jį snobų sąjūdžiu todėl, kad tikrai ribotas skaičius gali jam priklausyti. Iš vienos pusės tai yra tiesa, iš kitos — ne. Tiesa, yra ribotas skaičius tokių, kurie gali būti patys geriausi vienoje kurioje srityje. Juk ne visi gali būti ekspertai toje pačioje srityje. Tačiau visi gali priklausyti elitui skirtingose srityse.

Skirtingas lygis

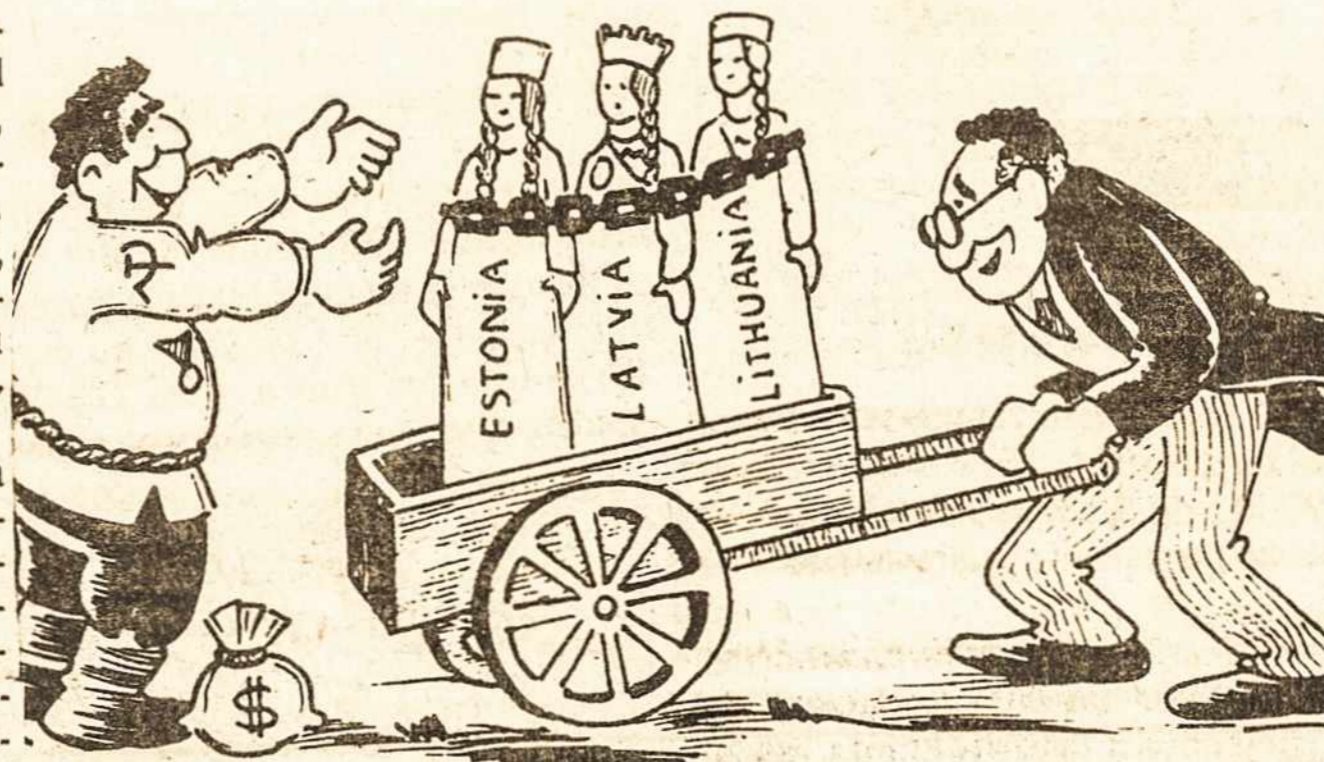
Ugdydami lietuvišką elitą, nenukriusime kitų lietuvių visuomenės narių, nes kaip įrodėme, jie priklauso skirtingų sričių elitui. Be to, mūsų elitas negali būti vienodo lygio, kitaip sakant, priklausyti lietuviškam elitui nereikia atsiminti steigiamojo Lietuvos seimo narių pavardes ir tobulai mokėti lietuvių kalbą. Gali būti įvairus elito lygis.

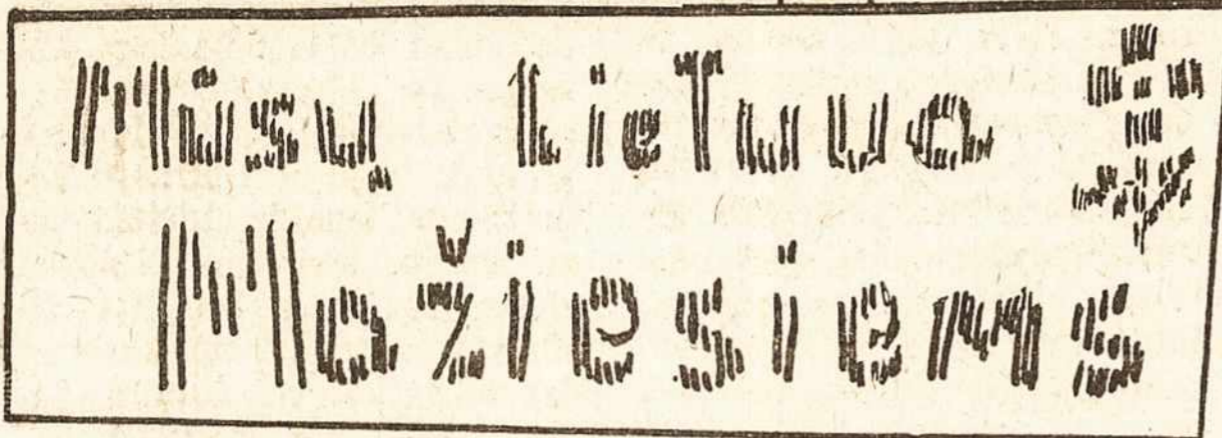
Elitizmą ugdome įvairiose srityse. Kiekvienas žmogus siekia elito savo pasirinktoje srityje dėl dviejų priežasčių: pirma, jis turi šiek tiek talento toje srityje, antra, jis yra daug pasiekęs toje srityje. Lietuviškos išsivijos būty neišmintinga skirti visą dėmesį tiems, kurie tikrai nesidomi lietuvišką, ir nepilnai išnaudoti energingiausių ir labiausiai kvalifikuotų asmenų talentus.

Viktoras Nakas,
III PLJK atstovas iš JAV

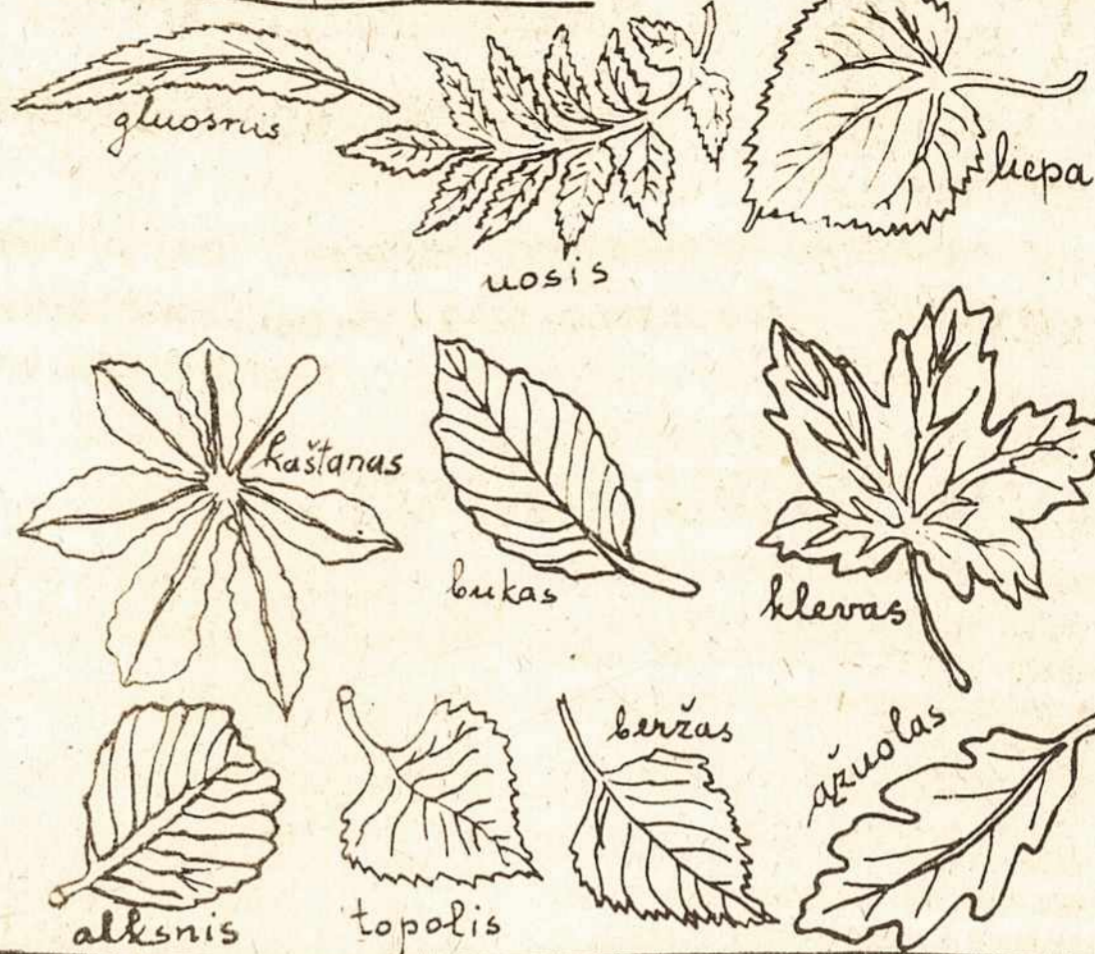
Jaunimo Žiburiai

Prekybiniai mainai...

AR PAŽISTI MEDŽIŲ LAPUS?

PAGALVOK

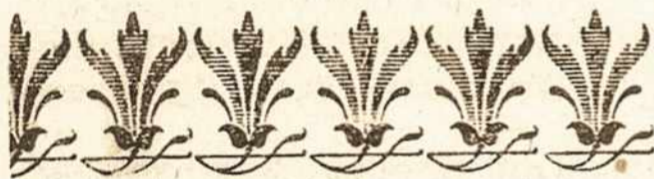
I UZDAVINYS

Trys draugai gavo krepšį kriaušių ir nuėjo maudytis. Kad kas nors kriaušių nepagrobty, vienas liko ant kranto jų saugoti. Besaugodamas sugalvojo savo dalį pasiimti ir paslėpti. Kriaušės suskaitės ir padalinės į tris dalis, rado vieną atliekamą ir ją suvalgė. Savo dalį jis pasislėpė krūmuose. Po to pirinąjį saugotoją pakeitė antras draugas. Besaugodamas jis suvalgė vieną kriaušę, o kitas padalino į tris lygias dalis ir savo dalį pasiėmęs pasislėpė. Po to atėjo trečiasis ir taip pat suvalgė vieną kriaušę o likusių trečią dalį pasislėpė sau. Kai išsimaudę susirinko visi trys draugai, tai likusias vėl pasidalino lygiomis į tris dalis ir tuojau suvalgė.

Kiek buvo kriaušių iš viso ir po kiek jų kiekvienas buvo pasislėpęs į krūmus?

4. Kartą keliavo trys broliai. Atėjęs vakarui, jie apsinakvojo vienoje pakelės smuklėje ir paprašė, kad rytojaus pusryčiams šeimininkė išvirtų kiaušinių. Apie rytą vyriausiasis brolis pabudo labai išalkęs. Ne-laukdamas, kol kiti du broliai atsikels, jis atsiskaitė trečdalį kiaušinių ir juos suvalgė. Pasisotinęs jis atsigulė ir vėl užmigo. Tuo tarpu pabudo antrasis brolis. Jis taip pat suvalgė trečdalį kiaušinių ir atsigulęs užmigo. Po to nubudo jauniausiasis brolis. Jis taip pat atsiskaitė trečdalį likusių kiaušinių ir juos suvalgė. Rytą pabudo visi trys broliai, ir dar jiems išėjo kiaušinių po lygiai.

Po kiek kiaušinių suvalgė kiekvienas pabudęs brolis ir po kiek kiaušinių dar jiems teko rytą?

2. Iš viso buvo 25 kriaušės. Bet kada nys panašiu būdu išsprendžiamas, kada kai iš viso kriaušių būtų 79. Skaičiuotojai gali surasti ir daugiau skaičių, kurie da-lybiškai panašiu būdu

5. Dvi kaimynės nešėsi į turgų po krepšį kiaušinių. Viena sako kitai: "Aš nešu 100 kiaušinių, o tu tik pusę tiek". Bet antroji buvo skaičiusi kaimynės kiaušinius ir dėl to atkirto: "Tu neneši 100 kiaušinių, o aš nešu daugiau kaip pusę tiek, kiek tu neši. Jei nori sužinoti, kiek aš nešu, atimk 3 kiaušinius iš tų, kur tu neši, tada likusius padalink pusiau, tą pusę vėl pusiau ir tada sudėk ką gausi padalinusi ir dar pridėk tris kiaušinius, tai ir žinosi, kiek aš nešu".

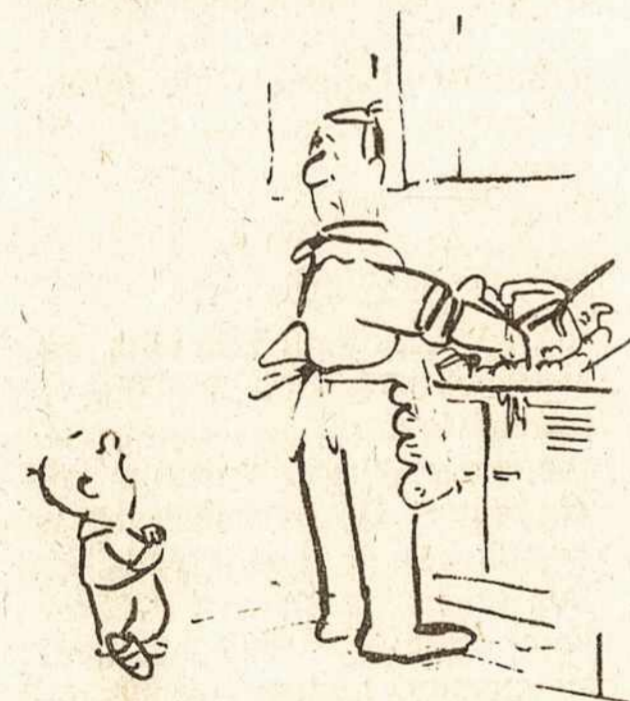
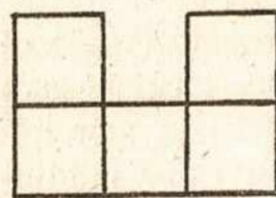
Po kiek kiaušinių nešė į turgų tuodvi moterys?

Uždavinys vertinamas 10 taškų. Jį sudarė Adolfas Bernotas, Waterbury, Conn.

6. Iš 16 degtukų padarykite penkis keturkampius, kaip parodyta braižinyje. Paskui perdirbkite į keturis keturkampius, pajudindami tik tris degtukus.

Uždavinys vertinamas 4 taškais. Jį sudarė Zigmąs Sadauskas, Decatur, Ill.

Iš 6 degtukų padarykite keturis vienodo didumo trikampus.

Sūnus tėvui: Aš negaliu surasti būdų tau padėti, Tėve. Pagaliau, juk tu vedei mamą, ne aš.

ZIEMOS STOVYKLA VAIKAMS

Liepos 20 – 27 įvyks vaikų nuo 9 iki 14 metų žiemos stovykla p. Magilų ir Bagdžių sodybose, Caucaia, tarp Cotia ir São Roque. Šiais metais mokestis bus: vienas vaikas – 90 kr.; du iš tos pačios šeimos – 90 kr. už pirmą, 70 už antrą, visp 160 kr.; trys iš tos pačios šeimos – iš viso 220 kr. (90-70-60).

Norintieji dalyvauti prašomi įsirašyti ar pas Eugeniją Bacevičienę (R. Pedro de Godoi, 396 – tel. 63-9343) ar pas kun. A. Saulaitį (R. Juatindiba, 28 - tel. 273-0338). Priimami visi lietuvių kilmės vaikai.

STOVYKLA

Stovykla

Šią vasarą aš keliavau į stovyklą toli toli. Per naktį išsėdėjom Autobuse visi.

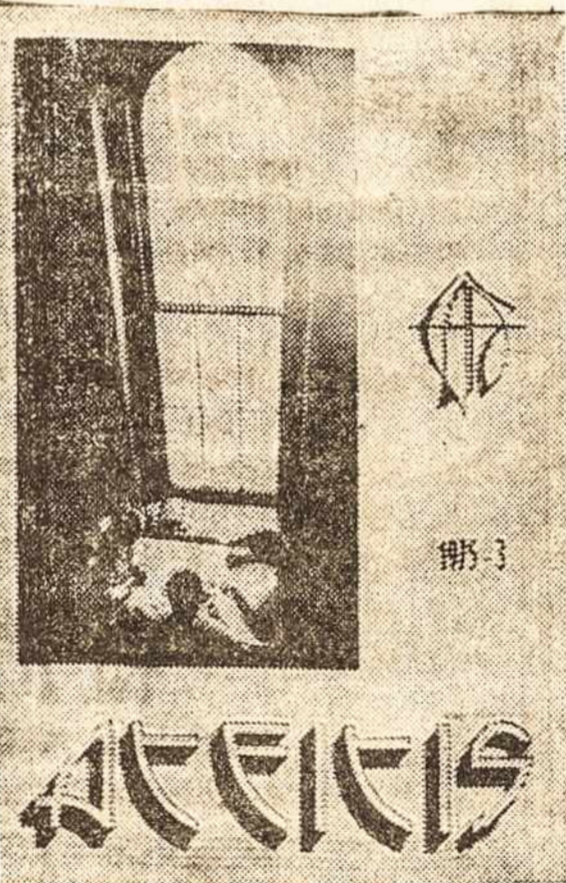
Atvažiuavę palapines statėm Ir lovas patys klojom. Pabaigę visus darbus, Labai saldžiai miegojom

Mes daug išdykavom Ir apie maistą kalbėjom, Nes buvo toks neskanus, Kad jo valgyti nenorėjom.

Visi ejom iškylauti, Ir daug dainavom, Dažnai pasiklydom Ir labai išdykavom

Bet važiuoti namo Labai nenorėjom. Stovyklos dieną Labai mes gailėjom.

Audronė Katinaitė, 7 sk

Naujos "Ateities" viršelis

O ACAMPAMENTO DE JULHO

Realizar-se-á nos sítios das famílias Magila e Bagdžius em Caucaia, entre Cotia e São Roque, do dia 20 ao dia 27 de julho. As inscrições podem ser feitas com Eugénia Bacevičius (R. Pedro de Godoi, 396 – Vila Zelina – tel. 63-9343) ou com Pe. A. Saulaitis (R. Juatindiba, 28 – Parque da Moóca – tel. 273-0338). A taxa é de 90 cruzeiros por criança; a segunda criança da mesma família – 70 cr., a terceira – 60 cr.

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA – TAUTINĖS

KULTŪROS PUOSELĖTOJAS ALFONSAS MIKULSKIS

Minint Lietuvos Valstybės prezidento Antano Smetonos šimto metų gimimo sukaktuves, jaučiu pareigą mūsų visuomenei priminti bei tautinės kultūros istorijai palikti vieną, mažai kam žinomą, bet labai svarbų faktą, tai A. Smetonos padėtas pastangas atgaivinti ir tautai gražinti prosenelių kanklių muziką.

Dažnai svarbūs dalykai vystosi labai paprastai, kartais net pripuolamai. Va, ir šios prez. Smetonos pastangos vyko laimingų sutapimų dėka.

1932 metais, Valstybinėje Kauno Konservatorijoje igijęs muzikos pedagogo ir chorų dirigento specialybės, igavęs patyrimo bevadovaudamas Kauno Radijo Vyrų Oktetui, buvau pa-

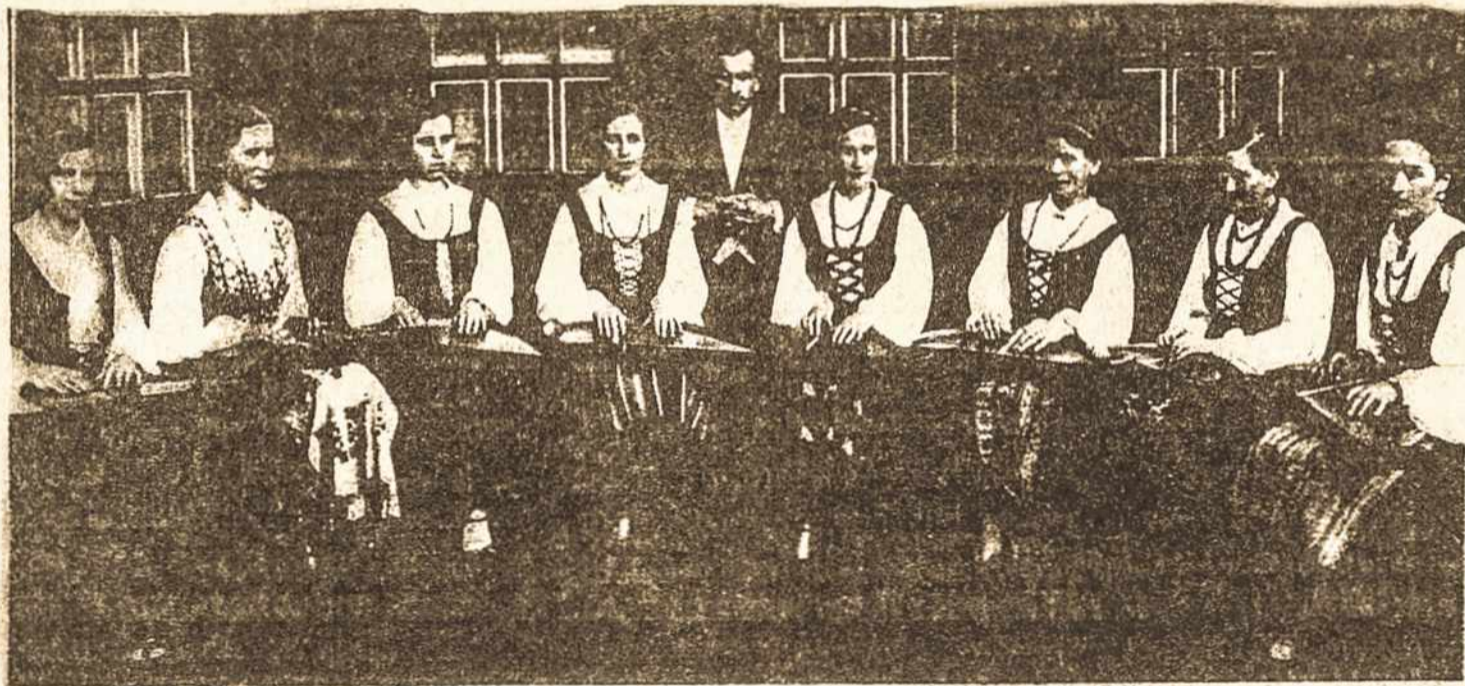
kol praeis. Bet, pagaliau, jis prislėgtu balsu prakalbėjo.

-- Va, kolega, turiu didelę bėdą rūpestį ir nežinau kaip išsikrapštyti. Neseniai pasikvietė mane ministras švietimo ministras Šakenis. Sako: -- ministrų tarybos posėdyje prez. Smetona pasiūlė dėti pastangas atgaivinti tautinę kanklių muziką. Ministras vienbalsiai pritarė ir pavedė man įvykdyti. Aš esu inžinierius ir apie muziką nedaug tenusimanau, o jūs esate Valstybinės Konservatorijos direktorius ir kompozitorius, tad, prašau, pasiimkite šias pareigas atlikti. Išstirkite, sudarykite planą ir atsukite man, kad netrukus galėčiau patiekti min. tarybai. Labai nenorom, bet sutikau.

kad tegaima išgauti tik tris garsius, tad harmonija gausi tiesiai barbariška. Dabar jau būtų laikas ką nors pranešti ministrui. Nenorėčiau jo ir prezidento apvilti, bet išeities nerandu. Kolegos dėstytojai nieko patarti negali, nes apie kanklių muziką nė vienas nenusimano ir nenori ja domėtis.

Ką jūs manote, kolega, kaip man iš šios bėdos laimingai išsipainioti? -- paklausė manęs prof. J. Gruodis.

Čia kaip tik ir buvo laimingas sutapimas ir buvo malonu mielam profesoriui papasakoti, kad Klaipėdos Šaulių Moterų Rinktinės vadė Ona Mozoliauskaitė (dabar Mikulskienė) subūrė šaulių kanklininkų orkestrą ir man tenka vadovauti.

Klaipėdos Šaulių Kanklininkų orkestras 1935 metais, koncertavęs prez. A. Smetonai. Iš kairės: Jasiukėnaitė, Skardžiūtė, Anelė Kirvaitytė, Pragulbickaitė, Emilija Juzeliūnaitė, Ona Mozoliauskaitė-Mikulskienė -- vadovė, Erna Klimkaitytė ir Emilija Germanavičiūtė-Rastėnienė. Vidury -- meno vadovas komp. Alfonsas Mikulskis.

kviestas Klaipėdos Krašto Giedotojų (Dainos) Draugijų Sąjungos vyriausiuoju dirigentu - instruktorium. Bet, atvykdamas iš Klaipėdos, tęsiau kompozicijos studijas pas Konservatorijos direktorių prof. J. Gruodį, Kaune.

Prof. Gruodis kentė nuolatinius galvos skausmus. Kartą, jo erdviame salione man atsisėdus prie rojalio, Gruodis manim tarytum visai nesidomėjo. Išgėrė dozę 'gaiduko' miltelių ir galvą spausdamas, žingsniavo po salioną. Maniau, kad šandien ji ypatingas galvos skausmas kankina ir laukiau

Nuvykau pas senelį kanklininką Puskunigį. Jis kankliuoja primityviausiu būdu, tik tercijomis. Jokio mokyimo metodo neturi, net gaidų neskaito. Aišku, tokia muzika nepriimtina. Tuomet užsuku pas mokytoją J. Strimaitį, kuris kankliuoja moderniau -- pirštais užgaidamas, bet yra mėgėjas ir jo muzika labai mėgėjiška. O patobulinimo galimybių taip pat nenumato. Tuomet nuvažiuoju pas Jankauską, kanklių reformuotoją, į Šiaulius. Čia taip pat teko nusi-vilti, nes reformuotos kanklės daugiau panašios į cimblą ir taip sumechanintos,

Kad muzikoj pagal kompozicijos mokslų taisykles nemaža pasiekėme ir kankliavimo technikos patobulinime, bei orkestro sąstato praplėtime. Tad praneškite visą tai švietimo ministrui sakau, ir būsite savo misiją atlikę. O aš pasirošęs tęsti kankliavimo meno tobulinimą toliau ir pasiekiamas sutinku dalintis su visais, kurie tik domės.

Profesorius mane čiupo į glėbį ir, nieko nesakęs, karštai pabučiavo.

Švietimo ministras buvo labai patenkintas prof. Gruodžio pranešimu. o min. taryba (Tęs. 8 psl.)

LIETUVOS PILIAKALNIAI

Gražiausi ir įspūdingiausi Lietuvos archeologijos paminklai yra piliakalniai, į kurių valdišką sąrašą šiuo metu įtraukta 700 piliakalnių, nors 1928 metais archeologas Petras Tarasienka Lietuvos archeologijos žemėlapiui suskaičiavo net 1500.

Piliakalniai nėra vienodi savo forma. Silpnai įtvirtintos gyvenvietės senovėje virto sunkiai prieinamomis pilimis. Kalvos papėdėje gyventojai iškasdavo griovį, dažnai jį užpildydavo vandeniu, priešpilius sutvirtindavo pylimais ir moliu apdrėbtomis medinėmis sienomis.

Iki šių dienų medinių pilių vietose išliko tik patys piliakalniai. Apie piliakalnius gausu legendų, pasakojimų. Archeologijos profesoriai ir studentai kasmet jau nuo šio šimtmečio pradžios lanko, apžiūri ir kasinėja įvairius piliakalnius, kurie metams bėgant apgriūna, nuplaunami, ariami ar išvaikščiojami.

Kad piliakalniai nesuirty, stengiamasi jų slautus sutvirtinti, ypatingai pasodinta velenai, prie kurios paliekami tik stambesni medžiai, nes krūmų ir medelių apaugę piliakalniai lengviau yra. Kur lankosi daugiau žmonių, statomi akmeniniai laiptai ir takai, kaip Palangoje, Upeliai nukreipiami toliau nuo piliakalnio, požeminiams šaltiniams nuvesti iškasami grioviai.

Paskutiniu metu tokiais apsaugos būdais aprūpinti Bražuolės piliakalnis prie Telšių, Merkinė, Punia, panašiai taisomas Gedimino kalnas Vilniuje, Liskiavos ir Veliuonos piliakalniai.

PŪNIOŠ ŠILAS

Vienas gražiausių Lietuvos miškų yra Pūnios šilas, 2720 hektarų plotas Nemuno kilpoje. Ne tik seni medžiai, bet ir V – XII amžiaus pilkapiai kalba apie Lietuvos senovę. Už Nemuno stovi Pūnios piliakalnis. 1559 metais Grigalius Valavičius pamini Pūnios girią siekusią Virbalį ir Prūsiją, bet iki XVII amžiaus buvo Nemunu išplūdkdyta daug miško, kad teliko vienas šilas.

Pūnios šilo medžiai, kuriuos vyrauja lapuočiai, labai aukšti. Čia atrastas aukščiausias Lietuvos medis – 46 metrų eglė, o 42 m. eglių yra daug, auga ir 43 m. pušis, yra daug 38 - 40 metrų pušų. Nepriklausomos Lietuvos girininkai šilą padalino į 48 kvartalus, kurių 44-tame auga keturi saugojami ąžuolai, siekia 28–30 metrų aukštį ir turį 1,6 m. juosmens. Vienas ąžuolas net pasiekia 5,4 m. aplink kamieną.

Šile yra daugybė medžių rūšių, įvairūs žvėrys žvėreliai, pavasarį išauga retų augalų: didžiųjų asiūklių, meškinių česnakų, blizgių, lenktųjų kartenių, raudonųjų garbėnių, sibirinių visgių, svogūninių dantažolių, tuščiaviduriai rūteniai, žalsvažiedės blandys, žirniapilčiai vilkai, pietinės stumbražolės - iš viso 47 saugojami augalai.

Miške gyvena apie 50 tauriųjų elnių, keliolika briedžių, 60 stirnų, įvairių barsukų, bebrai, šernai. Čia yra gandrų, laukinių ančių, pilkųjų garnių, gervių.

VĒRGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

VAVILOVKOJE

Savo žodžius visada palydėdavo ašaromis ir malda. Kol jos lūpos judėjo, ji vis kartojo:

– Viešpatie, pasigailėk. Viešpatie, neapleisk mūsų, padėk išlikti gyviems ir sugrįžti į savo namus. Dieve, nejaugi Tu nematai mūsų kančios?

Niekas nepadėjo. Bado šmėkla ir jai užspaudė akis. Dabar gali džiaugtis maskoliai jų paliktuoju turtu. Nieko jie daugiau nereikalauš. Tik nuo amžių naštos pražilęs Stelmuzės ažuolas šnarės apie čia seniau gyvenusius žmones. Tik jų vėlės, tamšią ir gūdžią Velinių naktį klaidžios po namus ir paliktąjį sodą ir savo sparnais šlamės ties ta žeme, kurią taip labai mylėjo. O laisvėn iškeliaavę jų vaikai uždegs tą naktį po žvakutę ir prisimins savo kankinius tėvus.

Jaunajai Repšienei vaikus išauginti padėjo vyro brolis Levukas, kuris nebuvo nuo šeimos atskirtas.

Kartais iš tremtinių lūpų prasiverždavo ir priekaištai dangui ir žemei. Jie susipindavo su lietuviškais keiksmiais, kurie atrodė tokie švelnūs, palyginti su rusiškais matuškėmis.

Šiame kaime gyvena ir Jurgio Kvedaro šeima. Jis atskirtas ir uždarytas stovykloje. Tie mūsų pažįstami buvo neseniai vedę ir augino dvi gražias mergytes. Negalėjo jo žmona išauginti dukrelių. Abi mergytės mirė bado. Nebuvo vaikams maisto, nebuvo vaistų ir niekas nesirūpino tremtinių vaikų sveikata. Kad nors sauja manų kruopų, kad nors šaukštelis cukraus sunykusiems mažiesiems tremtinėliams. Viskas frontams. O motinos pliekėsi plačiuose raudonųjų dvarų laukuose ir pas vaikus grįždavo tik vėlai vakarais.

Klykė ir raudėjo tremtinės motinos, pakasdamos Sibiro žemėje savo kūdikius. Seneliai, leisdami paskutinį atodūsi, šaukėsi dangaus galybių ir pagaliaus žemės gelmių piktybių keršto. Tai ne pasaka, net ir ne kerštas, net ir ne pagieža priešui, bet nuoga, kruvina tiesa. Tiesa, kuri šaukiasi į viso pasaulio geros valios žmones ir prašo pagalbos, komunistinio pavergtosios tautos.

Sunkiai verčiasi visi tremtiniai, bet sunkiausia seneliams. Štai Kazlauskienė, buvusi dvarininkė ir aukšto nepriklausomos Lietuvos valdininko žmona, eina elgetauti ir prašyti išmaldos. Ji visą savo gyvenimą turtingai gyveno, gal ir vargšams padėdavo. Dabar Stalinas ją pavertė elgeta, bet siela pasiliko ta pati. Nuslopink, jeigu išmintingas, viską savo krūtinėje: išdidumą, drovumą, puikybę ir skriaudą ir eik pas maskolį, dažnu atveju savo priešą, prašyti duonos trupinėlio. Tikrai, gal jau geriau mirti. Vargšė paraudonuoja ir pasimeta, kada netyčia pataikos pas savo brolius tremtinius. Jai baisiai nesmagu, tarytum ji didžiausią prasikaltimą atlieka, kai elgetaudama turi gintis nuo bado.

Sibire elgetavimas ne visiems prieinamas. Visos tremtinės moterys iki šešiasdešimt metų amžiaus privalo dirbti. Tuo pačiu jau negali nei elgetauti nei grybauti. Grybai čia blogai auga, nes jiems per šaltos naktys. (B. d.)

PREZ. A. SMETONA

(iš 7 psl.)

ryba švietimo ministro, taip ir teko kanklių muzikos populiarinimas Klaipėdos šaulėms. Tačiau pasitaikė antiras sutapimas, kad 1935 metais pats prezidentas lankėsi Klaipėdoje ir priėmimo programą atlikti buvo paskiestos šaulės kanklininkės su kuriomis kartu dainuodavo mergaičių 12-kos balsų ansamblis, bei solistė. Kanklių orkestrui jau vadovavo O. Mozoliauskaitė, man teko eiti kompozitoriaus ir meno vadovo pareigas.

Atliekant programą teko pastebėti ypatingą prezidento Smetonos susikaupimą ir, susėdus vaišėms, jis atėjo prie kanklininkių ir dainininkių stalų, mane karštai

mą, ko niekuomet neužmirš.

Iš minimo šaulių kanklininkių sąstato trys gyvena Amerikoje: Emilija Rastėnienė – tuomet Germanavičiūtė, Anelė Kirvaitytė ir Ona Mikulskienė.

Po susitikimo su prezidentu, kanklių muzikos plėtimas pajudėjo ir L. Šaulių Sąjunga išleido aplinkraštį – skatindama kurti kanklių orkestrus. Taip pat švietimo Ministerija skatino mokytojus mokyti kanklių muzikos mokyklose. Gal panašius žygius darė ir kitos organizacijos ir pasirodė geros pasekmės, daugiausia kilusios iš mokytojų pastangų. Prisimenu Petrą Bliumą – Panevėžyje, Dzidorių Giedraitį ir kitus.

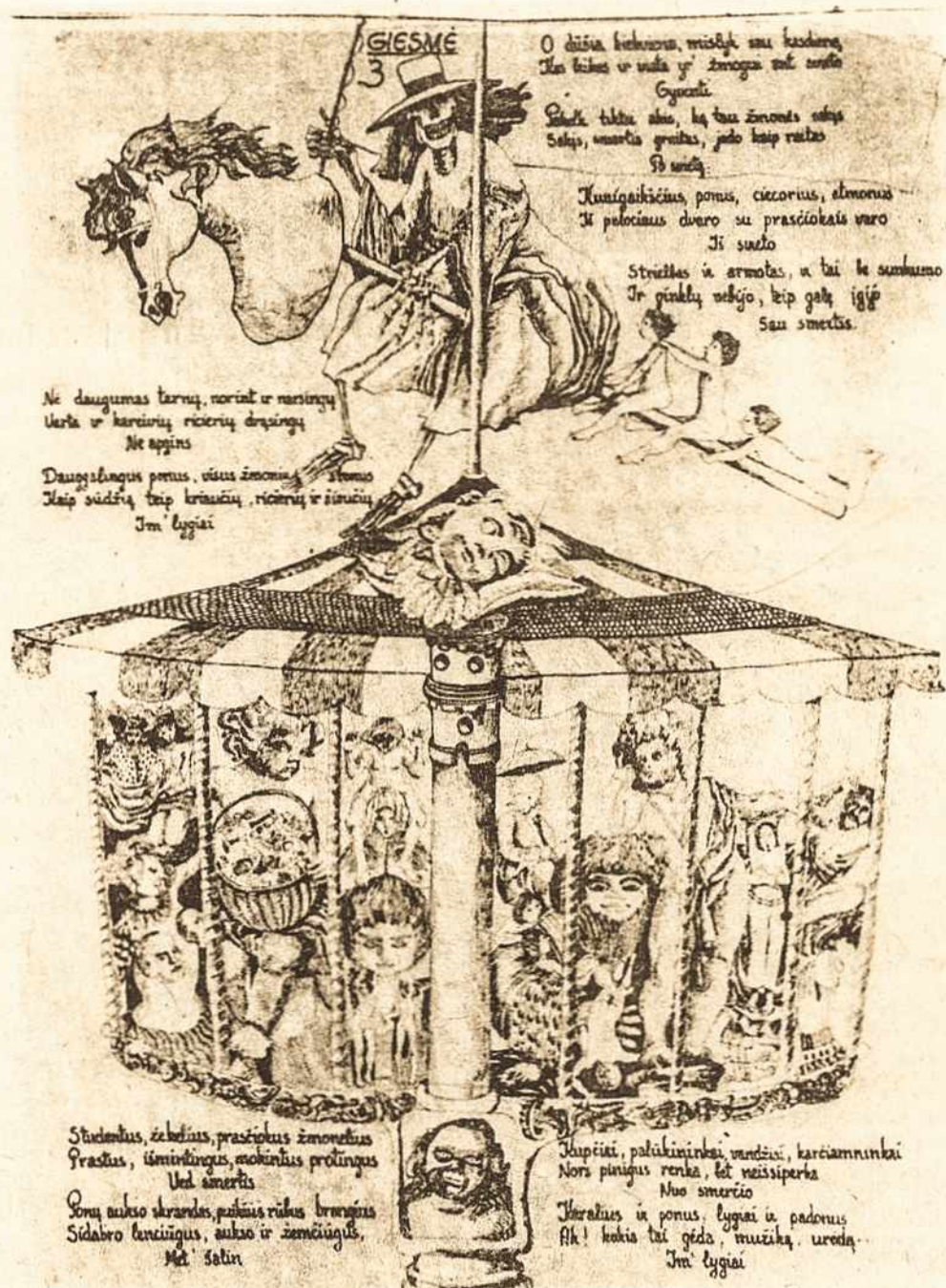
Klaipėdos kanklininkių orkestras dar kanklių muzikos triumfo nesulaukė, bet su

kestras greitai sužibėjo. Per Vilniaus radiją Lietuvai skambėjo meniškai atliekama kanklių muzika. Nevien prezidentas gėrėjosi ir stebėjosi bet stebėjosi ir muzikai, kurie į kanklių muzikos išstobulinimą netikėjo. Tą nustebimą vaizdžiai pareiškė Lietuvos Aids komp. Juozas Strolia, panašiais žodžiais, kaip ir prezidentas A. Smetona.

Bolševikams sukūrus Vilniaus Filharmonijos Liaudies Ansamblių po ilgos nesėkmės su kanklių muzika, direktorius Jonas Kardelis su ansamblio vadovu Jonu Švedu kreipėsi į mus, jau tuomet Čiurlionio Ansamblio vadovus, perleisti kanklių orkestrą Filharmonijos Ansambliui, kuris galėtų koncertuoti, nes jų komisarai pyksta, kad mėgėjų Čiurlionio Ansamblis puikiausiai koncertuoja, o profesionalų ansamblis vis vietoje tūpčioja. Ketina net uždaryti. Tautos reikalų verčiami sutikome ir Čiurlionio Ansamblio kanklių orkestras įsijungė į Filh. Liaudies Ansamblių. Ten nusinėšė savo patyrimą ir pasiruošimą ir davė pagrindą profesionaliniam kanklių muzikos menui. Kaip paprastai, dabar bolševikai giriasi, kad jie išstobulinę mūsų liaudies muzikos meną. Deja, jie kankliavimo mene ne truputį toliau nepažengė, išskyrus, kad buvęs čiurlionietis Pr. Stepulis, dabar Vilniaus Konservatorijos dėstytojas, susistemino pozicijomis senovinį – brauktukinį kankliavimo būdą ir išleido kankliavimo vadovėlį. Gi visa kankliavimo technika buvo išstobulinta Klaipėdos Šaulių ir Vilniaus Čiurlionio kanklių orkestruose.

Siandien, tiek čia, tiek okupuotoje Lietuvoje kanklių muzikos menas yra pasiekęs aukščiausio meninio lygio. Ir jei prezidentas A. Smetona nebūtų paskatinęs kanklių muziką atgaivinti ir išpopuliarinti, vargiai to lygio būtume pasiekę. Tad didieji nuopelnai ir aukščiausia pagarba priklauso prez. A. Smetonai, tam kilniajam tautos sūnui, tautinės kultūros skatintojui ir puoselėtojui. Tuo labiau, kad mūsų tautiniuose pasireiškimuose tarpe kitų tautų, per 1,000 Čiurlionio Ansamblio koncertų teko patirti, tiek klausytojų, tiek specialistų meno kritikų, iš visų mūsų tautinio meno šakų, visuomet aukščiausia vertinama mūsų kanklių muzika, kuri savo tonų spalva bei skambesio žavumu yra nepalyginama su kitų muzikos instrumentų muzika.

Dirva

Dail. Zitos Sodeikienės „Kantičkos“

pabučiavo. Padėkojo kanklininkėms su jų vadove ir pareiškė, kad grįš į Kauną su lengva širdimi, nes jo didžiausias troškimas jau išsipildė, girdėjo kanklių muziką tokią, kokios jis niekuomet net nesvajėjo. Paprašė veikti toliau bei plėsti savo patyrimus visoje Lietuvoje ir ketino prašyti švietimo ministrą suteikti visokeriopą paramą. Ilgai su mumis kalbėjosi ir dainavo. Nesijautė, kad tai vyriausia valdžios galva, bet nuoširdžiausias, mielas, geras žmogus, globėjas. Kas pažino prez. Smetoną iš arti, tas patyrė jo asmenybės prakilnu-

kievienu kūrinium tobulėjo technikoje ir meniniai bren-do, savo pasiekimus nuolat perduodamas per Klaipėdos radiją ir koncertuodamas po Klaipėdos kraštą.

Kankliavimo meną ugdyti ir skleisti labai padėjo puikus Kl. Kr. Šaulių Rinktinės vadas R. Liormanas, subūręs visą būrį mecenatų kanklėms išigyti, nes tai buvo brangus instrumentas.

Klaipėdos netekus, 1940 metų pradžioje šaulių kanklių orkestras tos pačios vadovės buvo atkurtas Vilniuje. Jau išbandyti metodai vadovei nesunkiai sekėsi pritaikyti ir čia kanklių or-

MŪSŲ ŽINIOS

KVIEČIAMAS SUSIRINKIMAS SVARBIAM PASITARIMUI

Š. m. liepos mėn. 26 d., šeštadienį, 4-tą valandą po pietų, šaukiamas susirinkimas pasitarti lietuvių tautos, meno ir kultūros parodos rengimo reikalu.

Norima, kad šiais metais mūsų lietuviškas skyrius būtų pats įdomiausias ir turtingiausias savo eksponatais, nes esame didžiausia kolonija Baltijos kolonijų tarpe.

Kaip žinoma, paroda bus ruošiamą jau penkti metai iš eilės Rooseveltto aikštėje "Portinari" salėje.

Pabaltiečių komiteto pirmininkas Kap. J. Čiuvinskas š. m. birželio mėn. 2 d. pasirašė Prefeitūros Turizmo Departamente atsakomybės raštą ir ta proga jam buvo įteiktas oficialus dokumentas, kuriuo Pabaltiečių Komitetui užleidiama "Portinari" salė, tų tautų tautinio meno ir kultūros parodai suruošti š. m. rugpjūčio mėnesio 21 - 31 dienomis. Atidarymo data ir kitos informacijos bus paskelbtos per spaudą.

Šiame susirinkime kviečiamos dalyvauti sekančios organizacijos:

1. L.R.K.Šv. Juozapo Bendruomenė,
2. L.K. Bendruomenės choras,
3. Maldos Apaštalavimo Draugija,
4. L.K. Moterų Draugija,
5. Šokių ansamblis "Nemunas"
6. Šokių ansamblis "Rūtelė",
7. Br. L. Bendruomenės Taryba ir Valdyba,
8. Lietuvių Sąjunga-Aliança,
9. Šv. Kazimiero parapija,
10. Literatūros būrelis,
11. Šv. Juozapo Vyrų Brolija,
12. Vila Anastácio Mokyklos Komitetas,
13. Jaunimo Kongreso Ruošos Komitetas,
14. PLIAS
15. Akademikų būrelis.

Visos išvardintos organizacijos prašomos būtinai atsiųsti savo atstovus, nes yra mūsų visų lietuvių reikalas pasirodyti su savo tautos menu, savo kultūra, istorija, etc. prieš svetimtaučius, kurie gausiai atsilanko, įdomaujasi ir palieka įspūdžių knygoje puikiausius atsiliepimus.

Kaip žinoma, parodą aplanko kasmet apie 10 tūkstančių asmenų. Ypatingai daug atsilanko mokslus einančio jaunimo. Tai būsimieji šio krašto vadovai. Mums svarbu juos supažindinti su jiemis tolimais, nepažįstamais Pabaltijo kraštais.

Virš išvardintų organizacijų atstovų, yra prašomi dalyvauti ir pa-

vieniai asmenys, kurie norėtų prisidėti prie šios parodos pasisekimo.

Susirinkimas bus V. Zelinos Jaunimo Namuose.

Kap. Juozas Čiuvinskas
Pabaltiečių Komiteto Pirmininkas

MŪSŲ MERGAITĖS STOVYKLOSE

Birželio pabaigoje išskridusios mėnesiui į Š. Amerikos lietuvių stovyklas, šiuo metu stovyklavimo meno mokosi Vanda Pilipavičiūtė ir Audra Vosyliūtė. Jas New Yorke priėmė Lietuvių skaučių vyriausioji vadovė Lelė Milukienė, numatydama joms turizmo dieną pačiame didmiestyje. Birželio 28 Audra su lietuvių šeima nuvažiavo į "Neringos" stovyklą gražiuose Vermont valstijos kalnuose, kur ji dalyvauja berniukų ir ateitininkų jaunučių stovyklose, kurios vadovauja lietuviškos Nekalto Prasiidėjimo seserys.

Vanda Pilipavičiūtė tą pačią dieną išskrido į Čikagą, kur ją pasitiko "Kernavės" skaučių vieneto vadovė Ritonė Rudaitienė, o sekančią dieną išvyko į skautų ir skaučių Rako stovyklą, maždaug 400 km nuo Čikagos. Šipje kelių šimtų lietuvių vaikų stovykloje išbus iki liepos 12, kada nuvyks į ateitininkų stovyklą "Dainavoje", prie Detroito. Jeigu sąlygos leis, dar susipažins su Toronto ir Montrealio stovyklomis. Į Braziliją grįžta liepos 23.

JAUNŲJŲ ŽURNALISTŲ KONKURAS

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdyba skelbia 1975 metų Jaunųjų žurnalistų konkursą. Bus skiriamos Daužvardžio Fondo premijos. Šiais metais kandidatams nereikės pristatyti savo darbo. Jie bus atrenkami specialios komisijos, kuri seks išėivijos spaudą. Numatoma kreiptis į lietuvių radijo programų vedėjus su prašymu suteikti duomenų apie jaunųjų radijo talkininkų įnašą. Premijas gali laimėti jaunimas iki 30 metų amžiaus. Konkursas apims spaudos darbus (įskaitant ir fotografijas) ir talką radijo programų paruošime nuo 1975 m. balandžio mėn. 1 d. iki gruodžio mėn. 31 d. Laimėtojų pavardės bus paskelbtos spaudoje 1976 metų sausio mėn.

Emilija Pakštaitė
Žurnalistų Sąjungos Centro
Valdybos vicepirm. jaunimo
reikalams.

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAS PRANAS ŠUKYS

savo motinos Elžbietos metinių proga ir sesers Bronės prisiminimui.

Jam nuoširdi padėka ir geriausi linkėjimai.

ML Administracija

LAIMĖJO MOKSLO PREMIJĄ

Ričardas Kemeklis Merani, 14 metų amžiaus, pernai dalyvavęs São Paulo valstijos mokslo ir kultūros parodoje, šiais metais laimėjo vieną aštuonių pirmųjų premijų XV-toje Grande Feira de Ciências e Cultura do Estado de São Paulo, gegužės 23-25 Ibirapueros Bienal pastate. Metinę parodą rengia Instituto Brasileiro de Educação, Ciências e Cultura (USP); šiais metais dalyvavo 53 vienetai ir 700 dalyvių.

Ričardas ir jo kelių draugų skyrius "Laboratório Juvenil YORAM" parodė cheminius medienos spalvų procesus ir medžio impregnaciją. João Caetano teatre valdininkai ir USP profesoriai jam įteikė garbės diplomą už patį darbą ir už skyriaus įrengimą, paaiškinimus publikai, elgesį ir sumanumą.

Ričardas labai mėgsta chemiją ir savo namuose turi nuolat plečiamą laboratoriją, kurioje dirba su trimis draugais. Savo darbą rodė ir skaidrėmis parodoje. Po parodos buvo pakviestas dalyvauti Congresso Juvenil de Ciência, kuris įvyks São Paulo universitete.

"ŽILVIČIO" TĖVŲ ŽINIOS

Sekmadienį, birželio 22 d., 10 val. ryto įvyko Žilvičio tėvų posėdis, kuriame dalyvavo dvylika šeimų, ir dar tiek šeimų nedalyvavo.

Tėvams buvo pranešta ir paaiškinta apie dabartinę Žilvičio veiklą ir prašyta jų nuomonių bei sumanymų veiklai patobulinti. Prašyta tėvų, kad paragintų savo vaikus dalyvauti lietuvių kalbos pamokose, kad šiomis didesnis skaičius pasinaudotų.

Apie "Rūtelės" šokių grupę pabrėžta, kad ji nuolat kviečiama pasirodyti — ir todėl svarbu visiems nariams repeticijose dalyvauti.

Vienas iš svarbiausių susirinkimo dalykų buvo lietuvių skautų vieneto padėtis. Kai kelionėn išvyko kun. Hermanas Šulcas, grupė kiek susilpnėjo. Kun. A. Saulaitis, kuris irgi yra skautų vadovas, šiuo metu labai užimtas jaunimo kongreso darbais. Nežiūrint šių sunkumų, buvo teigiamų skautų ir skaučių veiklos bruožų: buvo

gauta salė, kurioje jie galėtų išdėti rašto ir rankų darbus; ir p. Silickienė, kuri dalyvaudavo skaučių grupėj, pažadėjo padėti užsiėmus pravesti.

Buvo nutarta ir priimta, kad vieną kartą per mėnesį jaunimas giedos 11 val. Mišiose Zelinoje, ir jaunimas taip pat skaitys ir dalyvaus aukojimo procesijoje.

Susirinkimo metu buvo kalbėta ir apie galimybę, kad kai kurie Žilvičio jaunimo dalyvautų kongreso stovykloje prie Buenos Aires, kur susiburs lietuvių jaunimas iš įvairių kraštų. Buvo pasiūlyta ir tėvų priimta mėnesinis šokių grupės mokestis, pavyzdžiui, nosinėms, šiaudinėms kepurėms, taip pat ir ekskursijoms, gegužinėms ir t.t.

Pabaigoje kalbėta apie sekančią žiemos stovyklą, kuri įvyks liepos mėnesį. Per šią stovyklą bus bandoma įtraukti daugiau jaunimo į Žilvitį ir visą veiklą, kad jie galėtų išlaikyti lietuviškus papročius ir tradicijas.

Būdami tikri, kad sekančiame susirinkime — data bus paskelbta vėliau — atsilankys visi tėvai, nuoširdžiai dėkojame tiems tėvams, kurie atkreipė dėmesį į Žilvičio, Rūtelės ir skautų reikalus ir į mūsų pastangas.

Eugenija Bacevičienė ir
Antanas Aleknavičius

RIO

— Sekančios liet. pamaldos numatytos liepos trečią sekmadienį, 20 dieną.

— Rio lietuviai suinteresuoti liet. spaudos palaikymu. Ir ne vienas pažadėjo atvykti į São Paulą spaudos baliui.

— Remia jie ir Jaunimo Kongresą. Bet kad jie turi daug išlaidų ir su kelių ligonių aprūpinimu. O rėmėjai — vis tie patys. Betgi reikia tikėtis, kad toks "tūkstantininkas" atsiras ir tenai. Kitaip, tai su die Cidade maravilhosa.

— Rugsėjo 1 dieną p. Ignui Dubauskui sukanka 75 metai amželio. O jis dar toks jaunatviškas, beveik kaip ponis Anelė! Tad sanpauliečių sveikinimai jam. Ir jai!

MŪSŲ ŽINIOS

Liepos 13 dieną,
sekmadienį
SESELIŲ
PRANCIŠKIEČIŲ
SALÉJE

Vila Zelina

16 valandą

Solisto basbaritono
VACLOVO VERIKAIČIO

iš Toronto, Kanados,
ir

L. K. Bendruomenės CHORO

KONCERTAS

RENGIA JK Brazilijos Komitetas

PELNAS: Jaunimo Kongreso naudai

PAKVIETIMAI pas JK Finansu Komisiją

SIDABRINIS KUNIGYSTĖS
JUBILIEJUS

Kun. St. Šileika savo sidabrinį kunigystės jubiliejų atšventė palapsniui: gegužės 24 d. — Lavrinhas saleziečių institute su kitais 9 bendraboliais, o liepos 2 — Zelinio: ryte koncelebruodamas su 6 lietuviais kunigais, o vakare — kartu su apylinkė dirbančiais kunigais ir regioniniu vyskupu, Dom Angelico. Vyskupas, per pamokslą džiaugdamsis šia lietuvių kunigo apaštalavimo sukaktim, gausiai parapiečių miniai kalbėjo apie būtina reikalingą ugdyti naujų pašaukimų.

Sekmadienį, liepos 6 — iškilminga suma, per kurią giedojo LKB-nės choras ir vos atvykęs iš Kanados solistas Vacl. Verikaitis. Bažnyčia buvo pilna žmonių; dauguma prisitartinę ir prie Dievo stalo.

Parapiečiai norėdami viešai pagerbti jubiliatą, iškėlė iškilmingus pietus, kuriuose dalyvavo 270 svečių, lietuvių ir kitataučių.

Visų šių švenčių nuopelnas — klebono kun. J. Šeškevičiaus ir parapijos komiteto, kurie iš anksto viską taip gražiai suplanavo ir suruošė.

IŠVYKO KUN. A. ARMINAS

Kun. Albinas Arminas, beveik du mėnesius išbuvęs Mauá, sekmadienį išskrido atgal į Šveicariją, kur yra dviejų ligoninių kapelionas. Ilgiau užtruko tvarkydamas savo brolio a.a. prel. Aleksandro Armino rankraščius, knygas ir kitus reikalus. Išskrisdamas minėjo, kad Brazilijon sugrįžtu, kai už kelerių metų ilgamečio Mauá klebono palaikai bus perkiamai prie jo pastaityto Kankinių Motinos Marijos paminklo parapijos sodelyje.

Birželio 30 laiške Audra Vosyliūtė iš "Neringos" stovyklos žaliuose Vermont valstijos kalnuose rašo, kad stovykla labai įdomi ir vieta graži. Vanda Pilipavičiūtė yra "Kernavės" skaučių vieneto globoje Rako stovyklevietėje. Rašo: "Man atrodo, kad mūsų stovyklos daug linksmesnės" (Čikagos skautų stovykla paprastai turi apie 400 stovyklautojų).

GYDOSI LIGONINĖJE

Ona Navickienė, gyvenanti su dukterimi ir vyru R. Padre Raposo, Mookoje, nusilaužė koją ir dabar gydoma Hosp. do Servidor Público.

SANTOS, SP.

Paulius Pumputis pereitą savaitę laikė egzaminus į Santa Cecilia inžinerijos fakultetą Santose. Vladas Pumputis "Refrigeração Iceberg" savininkas, kaip ir kiti Santų prekybininkai, jaučia sumažėjusį pajūrio judėjimą, nes mažiau žmonių atvažiuoja iš São Paulo atostogauti ir kai kurie parduoda savo butus — tuo būdu ir jam tenka mažiau darbo oro vesintuvus taisyti.

Prano Skvarnavičiaus ir jo žmonos augintinė Elizabet jau tiek namuose išmoko lietuviškai, kad šeimai ir kaimynams rašo laiškus lietuvių kalba. Bernardas Čiuladas persikraustė į gražius naujus namus.

Prieš du mėnesius mirė Jono Česio žmona Elena Makaitė Česienė, 68 m. amžiaus, ketveris metus sunkiau sirgusi. Virš 30 metų uoste dirbęs J. Česas jau 10 metų pensijoje, dabar gyvena kartu su dukterimi Ona. Penkiolikmetė dukraitė Vera pradėjo dirbti sekretore advokato raštinėje.

Stasė Steponaitienė, jau keletą metų dalyvavusi Pabaltiečių parodose savo tapybos darbais, šiuo metu lanko tapybos pamokas Santose, piešdama studijinius ir originalius paveikslus.

SÃO VICENTE, SP.

Bronius Bendoras prieš dvi savaites sugrįžo iš ligoninės ir toliau gydomi savo žmonos Pranciškos priežiūroje. Metų pradžioje po ilgos ligos mirė jų sūnus Antanas Bendoraitis, palikdamas jau užaugusį sūnų ir ištėkėjusią dukterį.

VOTUPORANGA, SP.

Šiame mieste netoli Mato Grosso pasienio lapkričio mėn. Vilma Malerytė ir jos vyras dantų gydytojas Fernando Costa sulaukė pirmojo sūnelio José Ricardo, pralinksmindami Santose gyvenančius senelius Malerius ir prosenele Malerienę.

JAUNIMO STUDIJŲ DIENOS

Liepos atostogų mėnesį Jaunimo kongreso studijų dienos pramatytos: 19-20 d. D. V. Kudirkos mokykloje, Rua Lituânia, 67; 26-27 — Santa Isabel, SP; rugpjūčio 2-3 São Sebastião. Kiekvieną savaitgalį bus pristatoma viena tema: 1) Lietuva dabar, 2) lietuvių tautosaka ir papročiai, 3) lietuvių kalbos mokymas.

Liepos 5-6 Santose, Vlodo ir Stasės Steponaičių sodyboje, studijų dienose dalyvavo apie 25 asmenys. (Plačiau sekančiame nr.)

FABRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-GOMBRIMAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Utter Bony Ltda.

Ind. Est. 1188-57

C. E. 1188-57

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fone 274-0577 - (Res. 274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

MŪSŲ
LIETUVA

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr. Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzėiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis išeina ketvirtadienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.